

A

sopronyi magyar kir.

állami főreáliskola

Me 162/14

14-ik évi

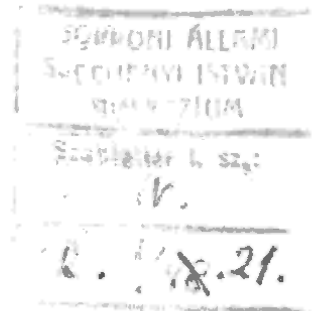
ÉRTESÍTŐJE

1888/89.

Közi:

Salamín Leo,

kir. igazgató.

Tartalom:

- I. Soprony kútvizeinek összetétele.
- II. Adatok az iskola történetéhez.
- III. A tanári kar működésének kimutatása.
- IV. A jövő tanév kezdetéről.
- V. Az ifjuság érdemsorozata.
- VI. Statisztikai táblázatok.

I.

Soprony sz. kir. városa kútvezeinek összetétele.

(Egészségügyi tanulmány).

100,000 súlyrészben van :

Datum	H o l ?	Szilárd maradék	Izzítás okozta súly- fogyás	Chlor	Ammoniak	Légenyes sav	Szerves anyag sósavasra COO H COO H + 2 aq. átszámítva
1876/7 22/9	Várkerület, 55. sz.	748.8	39.2	123.95	7.33	1.350	342.17
3/11	Vágóhid, 1. kút	186.0	44.0	31.71	0.465	0.032	7.32
3/11	Vágóhid, 2. kút	204.0	40.0	37.15	0.598	0.075	10.08
1879. 11/5	Kutsché kertje, Neuhof-uteza	106.6	—	—	—	Nyomok	0.43
24/6	Színház-uteza, 29. sz.	188.2	47.0	sok	Nyomok	Nyomok	7.56
3/7	Kőfaragó-tér, 6. sz.	459.6	150.2	18.55	0.173	0.052	19.37
12/7	Győr-Sopr. vasp. őrháza	602.8	64.2	5.10	—	—	4.17
2/8	Széchenyi-tér, 18. sz.	111.2	25.2	19.50	Nyomok	Nyomok	3.78
1880 9/2	Mező-uteza, 1. sz.	60.6	10.0	4.26	Nyomok	0.12	2.20
11/3	Balfi-uteza, 30. sz.	80.4	11.7	8.52	0.07	Nyomok	—
18/4	Új lovas laktanya	40.0	6.4	2.13	—	—	0.28
1881 11/6	Új uszoda	51.8	13.4	4.9	0.0075	0.04	4.41
6/12	Soprony-Győri vaspálya	42.6	7.2	—	—	—	1.50
1882 9/2	Kis-uteza, 9. sz.	108.4	6.6	11.09	—	—	1.28
3/3	Ó lovas laktanya	67.30	9.50	6.74	0.035	Nyomok	1.39
25/3	Malom-uteza, 9. sz.	67.86	11.60	4.73	1.85	Nyomok	3.50
8/5	Gáz-gyár	36.60	2.52	3.55	—	—	0.41
5/6	Malom-uteza, 20. sz.	37.60	9.60	3.19	Nyomok	0.008	1.50
16/12	Indóház-út, 12. sz.	47.15	3.60	3.55	Nyomok	Nyomok	0.41
1883 21/3	Várkerület, 78. sz.	101.00	8.00	12.78	0.030	0.0085	1.34
10/5	Erzsébet-uteza, 6. sz.	116.00	15.60	11.36	Nyomok	Nyomok	Nyomok
28/11	Hosszúsor, 10. sz.	60.10	11.00	6.745	Nyomok	—	0.14

Datum	H o l ?	Szilárd maradék	Izzítás okozta súly- fogyás	Chlor	Ammoniak	Légenyes sav	Szerves anyag sósavasavra COOH COOH + 2 aq. átszámítva
1884 2/4	Nyék	36-96	9 91	2-13	—	—	2-24
21/4	Szt.-György-uteza, 16. sz.	216-87	43-801	31-24	0-0375	0-0095	1-89
25/4	Káposztás	49-515	11-80	3-853	Nyomok	0-0195	1-10
20/5	"	48-00	10-87	3-55	Nyomok	0-0161	0-79
7/11	Fegyház	54-40	11-70	3-55	—	Nyomok	0-71
2/12	Czenki major II.	471-009	42-00	6-035	0-625	0-602	2-18
2/12	Czenki major I.	410-70	6-10	4-26	0-525	0-249	1-87
1885 4/3	Győr-Sopron-Ebenfurtli vasp. indóháza	107-40	15-20	3-65	—	0-013	0-55
1886 8/4	"	104-10	9-75	1-953	—	—	0-63
21/4	Városi faiskola	42-20	5-50	1-42	—	—	0-47
21/4	Káposztás	40-20	4-40	1-42	—	—	0-95
21/4	Uj lovas laktanya	41-60	3-80	2-13	—	—	0-32
26/6	Szt.-György-uteza, 20. sz.	125-00	8-40	3-48	1-50X	Nyomok	4-10
22/10	Bécsi domb	66-10	6-50	1-42	—	0-017*	0-69
1886 4/12	Hosszúsor, 10. sz.	81-00	8-00	8-52	Nyomok	0-002	0-54
9/12	Várkerület, 17. sz.	180-00	19-60	23-43	0-005	0-003	1-37
1887 23/2	Ó gabonatér, 14. sz.	77-60	9-40	7-81	0-03	—	0-57
21/3	Szélmalom-uteza, 13. sz.	75-20	4-20	7-10	—	0-04	0-82
20/3	Várkerület, 26. sz.	56-00	5-80	4-26	—	—	0-38
21/3	Szt.-Mihály templom	93-20	13-20	9-940	—	0-008	0-44
26/7	Hossz. Erzsébet-uteza, 6. sz.	154-00	6-55	3-55	—	Nyomok	0-95
26/7	Indóház-út, Győr-Sopr. vasp.	84-40	6-00	3-55	—	—	0-14
11/8	Polgári lövőhely	59-00	6-40	1-42	—	—	—
7/10	Reáliskola	79-20	12-57	11-36	—	0-001	1-10
1887 7/12	Malom-uteza	127-40	15-40	17-04	0-12	—	1-50
1888 30/4	"	149-60	16-00	14-20	—	—	2-20
7/5	Nenhof-uteza, 4. sz. 1. kút	104-00	17-40	12-07	—	0-003	0-79
"	" 2. kút	103-00	13-80	18-46	—	0-029	1-10
"	Deáktér, 29. sz.	82-80	10-60	4-26	—	—	1-10
"	Alsó-Löwer, 1. sz.	93-60	15-00	19-17	Nyomok	Nyomok	1-58
"	Meyne, drainage	63-60	6-20	3-55	—	—	0-71

* Valószínűleg véletlen elrontítás.

Datum	H o l ?	Szilárd maradék	Izzítás okozta súly- fogyás	Chlor	Ammoniak	Légenyes sav	Szerves anyag sósavasra COOH + 2 aq. COOH + 2 aq. átszámítva
7/5	Meyne, kut	88.80	12.80	11.36	—	—	1.02
7/7	Zeich-féle mező, Löwerút	53.80	9.40	2.13	—	—	0.47
23/7	Mező-uteza, 6. sz.	59.00	10.80	3.73	—	—	2.35
3/6	Téglakemencze, Löwer	53.40	3.20	—	—	—	—
25/6	Kottann, hosz. képezde-utca	85.80	9.70	5.68	—	0.025	1.34
25/9	Deák-tér, 29. sz.	—	—	2.13	—	—	1.89
18/10	Balfi-uteza, Giczy-féle kút	113.00	14.40	14.91	—	0.009	15.18

Módszerek: A chlort titráltam; az ammoniakot Frankland és Armstrong, a légenyes savat Trommsdorff, a szerves anyagot pedig Kubel szerint határoztam meg.

Dr. Wallner Ignác m. p.,
rend. tanár.

II.

Adatok a tanoda történetéhez.

1. Jelentés a lefolyt tanévről.

Az 1887—88. tanév június hó 30-án fejeztetett be, mely alkalommal jelentést tevő a lefolyt év nevezetesebb eseményeiről megemlékezvén, hálás köszönettel felemlítette mindazokat, melyekből a magas kormány-
nak a reáliskolai ügy iránt való különös jó akarata és pártolása folyton kitünt. Köszönetet mondott tanodánk mindazon barátjainak, kik gyűjtéményeinket és tanulóinkat, segély-egyesületünket bármi néven nevezendő adománynyal megajándékozni szívesek voltak.

A tanulók felvétele a f. évre aug. hó 30-kán kezdődött és szeptember 1-éig tartott; augusztus hó 29-kén tartattak meg a pót és javító vizsgálatok. Az új tanév szeptember hó 2-án nyílt meg, mely napon a „Veni Sancte“ megtartása, az iskolai törvények felolvasásával és az órarend kihirdetésével a tanév hivatalos kezdetét vette és folyt szakadatlanul június hó 14-kéig. Az ez évben felvett tanulók száma 213 volt, ezek közül az első osztályban 75, a miért is itt, párhuzamos osztályok felállítása vált szükségessé. Ezen osztály elhelyezésére külön termünk nem lévén, a mértani rajz kis termét kénytelenek voltunk e célra átengedni és a mértani rajzoktatást amennyire az illető osztályok lehetővé tették, ugyanezekben megtartani.

Tanodánk több osztálya így különösen a III. és IV., valamint az VI-ik is, az első kettő különösen a rossz elhelyezés, a kályhák és kémények hiányos volta folytán, az iskola követelményeinek nem felel-
vén meg, tanárok és tanulók panaszaira gyakran adtak alkalmat.

Nem egy nehézséget okoz a tornászati oktatás és felügyelete szempontjából azon körülmény, hogy saját tornahelyiséggel nem bírván kénytelenek vagyunk órarendünkkel a különböző intézetek órarendéhez alkalmazkodni, miért is várva-várjuk azon pillanatot, a melyben a tanodaépület rendeltetésének teljesen adatván által, az iskola kívánalmainak minden tekintetben megfelelhettünk majd. Külön-

ben a r. kath. elemi iskola új épülete a jövő tanévben elkészülvén, ez iskolának abban való elhelyezése akadályt nem fog szenvedni és az 1891/2-ik év kezdetével az állam és város között megállapított szerződés ezen pontja is érvényesül majd, a midőn iskolánk külső példás egyszerűsége és helyes berendezése által az ország mintaszerű intézetei között helyt foglal majd.

A **tanártestületben** az év kezdetével azon változás történt hogy Weinhardt Ferencz helyettes tanár a szolnoki gymnasiumhoz rendes tanárnak, helyére ugyanily minőségben pedig dr. Szekeres Kálmán neveztettek ki. A tanuló ifjúság **egészségi** állapota ez évben általánosan kielégítő volt és nem jutottunk a tavalihoz hasonló szerencsétlen helyzetbe, hogy a tanítást megszüntetni és az iskolát több hétre bezárni kénytelenek voltunk. Néhány esetet kivéve hosszantartó betegség alig fordult elő. Ugyanezt a tanártestület tagjairól nem mondhatom, amennyiben ketten több héten át tartó betegeskedés folytán tanóráikat meg nem tarthatták és így számosabb helyettesítés volt, mi a haladást épen nem mozdíthatta elő; megjegyzem még, hogy a szabadkézi rajz tanárának Hauser Károly urnak épen a tanév végén való betegsége a szép hírben álló rajzkiállításunknak rendezését lehetlenné tette.

A latin nyelvről való jelentést Tóth Márton szaktanár által egybeállítva más helyen közöljük.

Iskolánk fegyelmi állapota általában kielégítő volt, és alig fordult elő súlyosabb eset, a melynek folytán az illető tanulót komolyabban meg kellett büntetni, mindazonáltal a tanulóknak viselete teljesen ki nem elégít és fegyelmezésök több kevesebb nehézséggel jár. Hogy a fegyelmezés a szülők oly különböző nevelési elvei alkalmazása mellett igen nehéz, a dolog természetében rejlik, és nem tagadom, hogy a társadalom nem alaptalanul várja az iskolától azt, hogy ez ne csak tanító de nevelő is legyen egyuttal és hogy a szülőktől távollevő gyermekek tanáraiban helyetteseiket lássák; csakhogy ilyen óhajaikkal sokszor túlmennek a méltányosság határain; a tanulók hibáiért az iskolát teszik felelőssé, pedig meg kellene azt fontolniok, hogy a tulajdonképeni szigorú előírt feladatára, ugyanis a tananyagnak elsajátíttatására szánt idő épen csak elegendő, és alig marad idő a tantárgyak természetétől eltekintve, a tanuló kedélye, szive művelésére, egyáltalában az erkölcsi nevelésre nagy gondot fordíthatni; ezen feladat megoldásához a család segédkezése okvetlen szükséges, e nélkül hiábavaló minden iparkodásunk, minden dicséretes paedagogiai elvnek alkalmazása, az iskola maga célt nem érhet? Habár mindezek a szülők előtt is ismeretesek, hányan vannak közülök, a kik gyermekeiknek vezetését teljesen az iskolára bízni és a felelősséget magukról elhárítani szeretnék; pedig nagyot vétenek az illetők, mert meggondolhatnák, hogy a legtöbb bajra vezető hajlamokat csak ők fojthatják el a csirában helyes eszközöknek idején való alkalmazása által; e nélkül meddő marad az iskola

törekvése, mert a mai fegyelmi szabályok egy magukban, csak csekély, sokszor bizony tehetetlen eszközök. Erre azt válaszolhatná valaki, hogy hiszen nem minden szülő van azon szerencsés helyzetben, hogy gyermekének nevelését éber szemmel kíséresse és irányítsa, nem lakik azon városban, a hová fiát beadni kénytelen volt és azért várja az iskolától azt, amit a távolság folytán maga meg nem tehet. Itt annál kevésbé vállalhatja el az iskola a felelősséget, mert a szülőnek támogatására ezen esetben épen nem számíthat. Ha a szülők azon házak megválasztásánál hová gyermekeiket beadják, nagyobb gonddal volnának és csak olyan családra biznák azokat, a mely nemcsak arra törekszik, hogy a gyermeknek külső gondozása meglegyen, de egyúttal maga is otthonában minden tekintetben példászerű volna, a tanulónak minden félszégét jó akarattal javítani iparkodnék és oda törekednék, hogy azon bizonyos a társadalmi életben okvetlen szükséges, művelt embertől megkövetelt viselkedést megtanulja, nem állanánk számtalanszor olyan esetek előtt, a hol a jobb, szorgalmasabb és jó eredményel végzett tanulók is viselkedésökben annyi félszégét tüntetnek fel. Nem akarom szabályúl felállítani, mert ez nagyon szomorú képet vetne társadalmunk mai állapotára, de kénytelen vagyok kijelenteni, hogy sok esetben a szállásadók kötelességüket a tanulókkal szemben nem teljesítik; nem egy van közülök, a ki a tanulók tartását csakis eszköznek nézi, a mely által családja szükségleteinek fedezését részben eszközölni reméli. Hányszor történt a lefolyt tanévben is, hogy szülők és lakásadók a minden második hóban kiadott értesítők útján tudomást szereztek tanulóiknak ki nem elégitő haladásáról, hanyatlásáról és mégis alig volt 8—10 eset az egész éven át, hogy akár a szülők akár a lakásadók hozzám jöttek volna tudokozodni a tanulók állapotáról, megbeszélni azon eszközöket, a melyek segélyével a többnyire csirában levő, néha azonban már idült bajokon segíteni lehetne. Számtalanszor nyilatkoztam ez irányban úgy a tanév megnyitásánál, valamint minden adott alkalommal, hogy igazgató és tanárok mindig készek és rendelkezésére állanak a szülőknek és helyetteseiknek annak megbeszélésére, mi teendő legczélszerűbben gyermekeik, gyámoltjaik érdekében. de fájdalom siker nélkül. Ily körülmények közt, legczélszerűbbnek tartanám, hogy a tanulókat addig, míg az állam részéről tanodáink mellett internatusok fel nem állittatnak, Sopronyban levő egyik vagy másik internatussal ellátott nevelő intézetbe adnák, ahol a szorosán gyakorolt felügyelet mellett a szülők megnyugtattva lehetnének az iránt, hogy nemcsak a testi, de a vallás erkölcsi nevelésről is lelkiismeretesen gondoskodnak. Távol legyen tőlem azzal azt kimondani, hogy nincsenek városunkban olyan házak, a hol a reájuk bizott gyermekek neveléséről lelkiismeretesen nem gondoskodnának, de a míg a szülők az ismeretlen városba érkezvén, sem az igazgatóságot, sem más a helyi viszonyokat ismerő tanügybarátok véleményét ki nem kérdik és csak oly helyekre adják gyermekeiket a hol esetleg egy néhány forintot meg-

takaríthatnak, addig a gyermekek nevelési eredménye jobbá nem lesz, addig a szülők ne az iskolát hanem önnönmagukat okozzák ez eredménytelenségért.

Lehetetlen, hogy ez alkalommal meg ne emlékezzem azon rendkívüli csapásról, a mely Magyarországnak összes tanügyét **Trefort Ágost** felejthetlen emlékű vallás- és közokt. m. kir. miniszterünknek halálával érte. Nehéz viszonyok közt vette ő által 1872-ik évben a magyar tanügy vezetését. Elődje báró Eötvös József alig ért reá azon nagy eszméket megállapítani és rendezni, melyek segítségével magyar hazánk közoktatásának ügyét szervezni szándékozott. A tanügy terén akkorában mindenütt tapasztalható habozás, saját nemzeti geniusünk által jelzett elvek teljes hiánya, rendkívül megnehezíték nemzeti közoktatásunk reformját és eltekintve a népoktatási törvénynek meghozásától a törvényhozás megállapodásra jutni nem tudott.

A boldogult miniszternek Trefort Ágostonnak volt fenntartva, hogy erre nézve irányt adjon. Fenkölt szelleme, az európai műveltség minden ágában való teljes tájékozottsága, az európai tanügynek folytonos, fáradhatlan tanulmányozása, véghetlen munkássága, de azon körülmény is, hogy hazánk szerencsés volt őt majdnem 16 éven át miniszterének nevezhetni, lehetővé tette, hogy egy egészen új korszakot teremtett melyet bátran hazánk közoktatása aranykorszakának nevezhetünk. Miniszterségének hosszú ideje alatt a tanügynek minden ágát szakavatottsággal karolta fel: az elemi iskolák, polgári iskolák, a férfi- és nőtanítóképző-intézetek, valamint az addig teljesen elhanyagolt nőnevelés érdekében tett intézkedései, a különféle ipar- és szakiskolák felállítása, a reáliskoláknak ujja szervezése, a középiskolai törvénynek meghozása, különböző művészeti intézetek felállítása, a főiskoláknak rendezése mintaszerű a tanításra és buvárkodásra alkalmas, a tudomány legújabb vívmányai szerint berendezett monumentális épületek el nem tagadható hosszú és dús-gazdag működésének eredményei; sőt azon manap mindinkább terjedő áramlat, mely az egységes középiskola felállítását célul kitűzte, az ő agyában is gyökeret vert, csakhogy annak elérését nem rögtönözve, nem erőszakosan, hanem ezen kérdésnek megoldását Európa különböző nemzeteinek hasonló törekvéseivel együtt gondosan és jól megfontolva lehetővé tenni iparkodott. Ezen cél felé való törekvését mutatják Raoul Frary „La Question du Latin“ című munkájának magyar nyelvre való fordíttatása, a latin nyelvnek a reáliskolába való behozatala nemkülönben a gymnásium és reáliskola tanterveinek mindinkább közeledő volta. A boldogult miniszter nemcsak az értelmi haladást, a szoros tanulmányi előmenetelt ellenőrizte, de folyton iparkodott a nevelésre magára is helyes paedagogiai elvekből kiinduló rendeleteivel jótékonyan hatni. Ő is látta azon félszepségeket és a komoly, fáradhatlan munka hiányát általánosan, de különösen ott hol a szülők kénytelenek gyermekeiket távolabb fekvő helyekre küldeni, törekvése is volt e bajokon alkalmas eszközökkel javítani. Bizonyítja ezt az inter-

natussal egybekötött tanintézetek pártolása, és ilyeneknek a maga részéről való felállítása, mint ezt pl. a kassai convictussal és tanítóképzőkkel tette, a tanárképzőknél pedig tervezte.

Annyit szóltak és hirdettek már mindenfelé a boldogult miniszternek példás tevékenységéről, hogy szavaimat csak annyiban kívánom még megtoldani, hogy különösen a mi tanodánk az, a melyet véghetlen jóakarata folytán a bizonytalanság és ingadozás stadiumából annak állomositása által, az állandóság révébe bevezetett, amennyiben a mai viszonyok között állandóságról egyáltalában lehet szó, és ha ez alkalommal óhajtasomnak kifejezést adni szabad, ez abban öszpontosul hogy annak emléke állandóan fenmaradjon, a ki hazáját véghetetlenül szerette és kinek főtörekvése az volt, hogy intelligentiájának, műveltségének emelése által oda vigye, hogy századok mulasztásait lehetőleg rövid idő alatt pótolván, Európa többi országaival culturalis fejlődés tekintetében mielőbb versenyezessen.

A tanári testület az egész tanév lefolyása alatt szorosán ragaszkodott a tanév kezdetével megállapított általános **tanmenethez**, melynek a jelen értesítőben való feltüntetését azon oknál fogva mellőztem, mert szükségésnek találok az ilyen új gyakorlatnak legalább is egy éven át való alkalmazását, miután nem egy tantárgynál felmerülhetnek esetek, melyek egyik vagy másik megállapodásunknak módosítását követelik; ha majd a tanártestület a lefolyt tanévre nézve határozott megállapodásra jutott, és a nagymélt. vall. és közokt. m. kir. miniszterium a netaláni indítványozott változtatásokat helybenhagyja, akkor a jövő tanévben fogom közölni a tanodánknál alkalmazásban levő általános és véglegesen megállapított tanmenet szövegét.

A tanártestület több tagja városunkban levő közművelődési egyesületeiben tevékeny részt vett. Az archeologiai közlönyben megjelent értekezések, egy német szövegű német nyelvtan szerkesztése és az egységes középiskola eszméjét tárgyaló cikk tanuságot tesznek Bella L., dr. Kárpáti Károly, Fleischhacker Mór és Ujvári Béla tanárok **irod. és tudom. működéséről**.

Azon rendkívüli, egész állami életünkre kiható csapás, mely szeretett fejedelmünknek magy. kir. apost. királyunknak egyetlen fiát **Rudolf trónörökös** ő fenségét az élők sorából kiragadta, mélyen meghatotta tanodánknak minden egyes tagját is. Iskolánknak tanulói, kiket arra szoktatunk és abban a meggyőződésben neveltünk és vezettünk hogy a boldogult trónörökösben a tudomány, irodalom és művészet rendkívüli pártolójában, jövő fejedelmüket, azon vezér uralkodót lássák, ki alatt hazájuk még jobban, még gyorsabban emelkedni és felvirágozni fog mint eddig történt, ki alatt ha szükséges lesz, hazájuk dicsőségeért életüket és vérüket örömmel ontják, egy csapással reményt veszve a jövőnek bizonytalansága előtt állva fájdalmasan osztottak az ország bánatában. Adja az ég, hogy azon aggályos sejtelmek, melyek a magas röptü királyfi halálával mindnyájunkban keltettek, ne teljesüljenek és

hogy ő csász. és kir. apostoli Felsége szeretett királyunk a Mindenható segélyével utat és módot találhasson arra, hogy birodalma népeinek boldogságát a mennyire a mai körülmények engedik szilárdítsa és állandósítsa.

Intézetünk tanulói hitoktatóik és a tanártestület felügyelete alatt végezték a vallásaik által parancsolt **hitgyakorlatokat**. Az évvégi vizsgálatra a katolikusok részéről főt. Póda Endre apát-plebános püspöki biztos, az evangélikusok részéről a convent elnök helyettese és a zsidók részéről dr. Winkler Adolf urak mint elnökök jelentek meg.

A tanuló ifjuság és a tanári kar 1888. évi október hó 4-én és november hó 19-én Ő Felségeik a király és királyné névnapjain a hálaadó isteni tiszteleten jelen voltak. Trefort Ágoston boldogult miniszter emlékére szept. hó 6-án és Rudolf trónörökös Ő Fenségeért tartott gyászrequiemen február hó 6-án jelent meg az egész tanuló ifjuság és tanári kar.

A lefolyt évben ismételten volt szerencsénk dr. Németh Antal főigazgató és kir. tanácsos urat körünkben üdvözölhetni, különösen megtekintette intézetünket szeptember, valamint február hóban is és mindkét alkalommal az iskolai állapotokról szerzett tudomás után értekezetet tartott és pedig az elsőt október hó 20-án a másodikat február hó 24-én. Junius hó 26. és 27-én tartandó érettségi vizsgálatról melyen a főigazgató elnököl és Hunyadi Jenő müegyetemi tanár mint miniszteri biztos működni fog, majd csak a jövő értesítőben fogok jelentést tenni.

Junius hó 4-én tartotta meg a tanuló ifjuság tavaszi ünnepélyét, mely úgy a kedvező időjárás, valamint az osztálytanár urak helyes felügyelete folytán a legszebb rendben folyt le.

Szertáraink ez évben is tetemesen gyarapodtak részint vétel után, részint pedig az által, hogy számosan intézetünk régi barátjai között ajándékok által hozzájárultak, különösen a természetrajzi gyűjteménynek szaporításához. A tanév bezárása f. hó 25-én volt.

A latin nyelv tanításról intézetünk I. és II. tanfolyamában.

Középiskoláink újabb kori történetének legérdekesebb és a szak-társaink figyelmét oly élénken magára vonó kérdések egyike a latin nyelv kérdése a reáliskolákban. Érdekes mindenestire, mert ez olyan újítás, a melyhez foghatót hamarjában említeni nem tudnánk. De nemcsak az teszi érdekessé, hogy szokatlan és merész, hanem az, hogy mennyiben állja meg helyét a reáliskolai talajon a latin nyelv, és az, vajjon el fogjuk-e érni azt a célt, a mely miatt a reáliskolába behozott. Ezek a kérdés érdekes oldalai, és ezekre, a mennyire tőlünk telik iparkodunk megfelelni.

A latin nyelvet a rendelet értelmében az ötödik osztályban kezdjük a jelentkezett és a rendelet feltételeinek megfelelő tanulókkal. Könnyű

és élvezetes munka a tanárnak, érdekes és könnyen elvégezhető a tanulóknak. Az egész nyelvtani tanítás alatt egyetlen esetben sem találkoztunk oly részzel, a melyet a tanulók rövid idő alatt helyesen még nem tanultak volna. Ne csodálkozzunk ezen! Hisz a mi növendékeink már következetesen gondolkodni tudnak, a magyar, német és francia nyelvtant teljesen ismerik. Nagyban segítségükre van a negyedik megtanulásánál a három nyelvtannak alapos ismerete. Így érhető el, hogy már az első tanfolyam tanulói rövid idő alatt összefüggő könnyebb olvasásra készíthetők elő, a hol már a tartalom érdekes volta is sarkalja őket a nyelv tanulására. Ebből természetesen az következik, hogy könnyen konstruált szöveget kell adni a tanulók kezébe. A könnyen szerkesztett olvasmányon kívül azonban a helyesen megválasztott tárgyszerűségre is tekintenünk kell. Itt van például Pirchalának a reáliskolák első latin tanfolyama számára approbált latin nyelvtana. A nyelvtani rész feladatának teljesen megfelelő, a mennyiben a tanulók felfogásához mért, és célja a nyelvet lehetőleg gyorsan gyakorlatilag használni. Azonban a tankönyv végén adott olvasmány nem tartozik szorosan véve a reáliskolai latin nyelv tanításának keretébe. Nem tartozhatik pedig azért, mert nekünk aránylag igen rövid idő áll rendelkezésünkre, a mely alatt a nyelvet is meg kell tanítanunk, de meg kell ezen kívül az olvasás megértéséhez szükséges reáliákat, meg a régiségtant, a történelmi s a tág mythologiai vonatkozásokat stb. A fődolog tehát az, hogy a tanuló minél előbb és minél többször találkozzék az itt felsoroltak körébe tartozó új és érdekes ismeretekkel, melyek kizárólag arra valók, hogy a további tanfolyamban való haladást a prózai és költői olvasmányok alkalmával nagyban elősegítsék. A perzsa háborúról szóló olvasmány azonban, mint a föntebbiekből kiviláglik, kétszeresen nem felelhet meg feladatának. Sokkal helyesebb volna a római viszonyokat közelebbről megismertető könnyű prózai olvasmányokat adni a tanulók kezébe, melyek bő anyagot adnának a szélesebb alapra fektetett reáliskolai latin nyelvtanításnak.

Az idei I. tanfolyamban öt tanuló vett részt; tehát valamennyien, a kiknek a latin nyelv tanulását a törvény megengedi. Itt érdekesnek tartom fölemlíteni azt is, hogy az ötödik osztály két oly tanulója, kiknek a törvény nem engedi meg a latin nyelv tanulását, az egész éven át mint „benevolus auditorok“ igen szorgalmas tanulói voltak a tanfolyamnak. Mind az öt tanuló teljesen elsajátította az első évfolyamra előírt tananyagot és kiváltkép három a legszebb reményekre jogosít. A tárgy iránt való kiváló szeretetük, buzgó törekvésük és nemes ambíciójuk meg fogja hozni a kellő sikert.

A II. tanfolyamban négy tanuló volt, még pedig: egy VI. oszt. és három VII. oszt. tanuló. E tanulókkal már a classikus kor legkiválóbb írójával, Ciceróval foglalkoztunk mint próza íróval. Cicerót olvasni és olvastatni nézetem szerint is a latin nyelv első és legfőbb postulátuma. Olyan stilusa van, melynek szépségeit kell hogy bámulja

minden hozzá értő. De mikor emelkedik fel stilusával az író, mikor hat az olvasó kedélyére föllengző irányával? Akkor, ha a tárgy méltó; ez emeli az író, ez teremti benne a lelkesedést. Ezt látjuk Cicero összes politikai beszédeiben, melyek épen ez oknál fogva örök időkre mintaszerűek maradnak. Nem azt akarom ebből következtetni, hogy a reáliskolai második latin nyelvi tanfolyamban Cicero ily nemű beszédeit kellene olvasni, nem, mert ehhez tökéletesebb jártasság kell a nyelvben; hanem azt, hogy nézetem szerint Cicero leveleinek olvastatása nem a legszerencsésebben van megválasztva e cursus számára. A levelekben csak itt ott találunk általános érvényű szép mondásokat, nagy nevű írónknak más nemű műveiben oly jól eső sententiosus gondolatokat, melyek az ifjak lelkére mindenkor oly kellemes hatással vannak. Alig hogy megkezdte a levelet, már be is végezte; másik olvasásába fog. Hiányzik tehát az érdekességet folyton ébrentartó, hogy úgy mondjam csiklándozó kíváncsiság, mely az ily fokon levő ifjakkal már mindenben tapasztalható. Hosszabb, összefüggő és érdekes olvasmány nézetem szerint jobban czélirányos volna. Iskolai auctoraink művei között van ilyen, mely az imént felsorolt követelményeknek oly szépen megfelelne s azon fölül a mi a fő, stilisztikai nehézséggel sem igen járna. Sallustius értem, kinek akár a „de coniuratione Catilinae“, akár a „de bello Iugurthino“ czimű műve képes volna az ifjakat teljesen megnyerni. Az igaz, fel van véve az olvasandó auctorok között Sallustius is, de csak a III. cursusra; de én épen ez íróra térnék azonnal, mihelyt auctor olvasásról lehet szó. Jellemeket látna, műbeszédeket olvasna a tanuló ez auctorban; azonnal élvezné rövid fáradozásának édes gyümölcseit. Ez író ép oly bőséges anyagot szolgáltat műveiben a régiségtani, történeti, társadalmi és vallási viszonyok megismertetésére, mint a most olvasott levelek.

Örömmel említem meg, hogy az Anthologia Latiná-t kiváló szeretettel olvasták a tanulók. Catullus és Vergiliusból vettünk át néhány darabot, a melyeket élvezetes fordításban tettek át anyanyelvünkre.

Egy kérdés van még hátra, a mely mindenestre megfontolandó és fontos a II. latin tanfolyamban levő tanulókra. E tanulók a főreáliskola VII. osztályát végzik a jelen tanévben. A jövő évben érettségi vizsgálatot tesznek mint reáliskolai tanulók. Ez ideig azonban, t. i. a midőn a VIII. osztályt befejezik, csak három tanfolyamban vettek részt, s így a latinból érettségi vizsgálatot nem tehetnék, négy tanfolyamra lévén beosztva a latin nyelvből megkövetelendő tananyag a reáliskolai tanulóktól. Mi még a múlt tanévben gondoltunk erre, és lépéseket is tettünk arra nézve, hogy az akkori V. és VI., tehát a mostani VI. és VII. osztály latin nyelvet hallgató tanulóit külön-külön cursusban lehessenek, hogy így három cursus alatt átvehették volna az előirt tananyagot. A magas miniszterium azonban, nem engedte meg a külön tanfolyam felállítását, mert a mi intézetünk nem szerencsés tanári constellatiója a modern philológiában ezt valóban nehezzé is

tette volna. A tanulóknak nem csökkenő szorgalma, nemes törekvése és buzgólkodása azonban így is igen sokat pótol, és reméljük, hogy a jövő tanév végén szépen megállják helyüket az érettségi vizsgálaton is. Ebbeli megnyugtató reményünket azon t. szaktársaink tárgyilagos bírálata alapján merjük kifejezni, a kik a latin nyelvből tartott befejező vizsgálatunkat meghallgatni szivesek voltak.

Sopron, 1889. évi június hó 25-én.

Tóth Márton.

2. Jótékonysági alap.

a) Ösztöndíjasok.

1. Deutsch Miksa VII. oszt. tan. Rosenfeld-féle alapítvány	125	frt.
2. Iváncsics Frigyes II. o. t. horvát-szlavon alap. ösztöndíj	200	frt.
3. Hasenauer Emil V. o. t. Patzenhofer Conrád alapv.	100	frt.
4. Balogh János V. o. t. Rosenfeld-féle alapítvány	125	frt.
5. Stern József VI. o. t.	125	frt.
6. Szabó Károly IV. o. t.	125	frt.
7. Wagner Zsigmond IV. o. t. sopronyi főreálisk. alapítv.	150	frt.
<u>Összeg</u>	950	frt.

A jövő tanév kezdetén kiadandó lesz: a) két Rosenfeld Katalin féle 125 frtos ösztöndíj; folyamodhatnak szorgalmas, jó erkölcsű és valóban szegény tanulók valláskülömbőség nélkül; b) egy Patzenhofer Conrád-féle 100 frtos ösztöndíj. Az összes kérelmek Soprony v. tanácsához címezve f. évi szeptember hó 30-áig, szegénységi- és a lefolyt tanévről szóló iskolalrai bizonyítvánnyal felszerelve a polgármesteri hivatalnál benyújtandók. E határidőn túl érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

b) Ifjusági takarékpénztár.

Bevétel:

1888. évi június hó 30-án volt az összes betét	55	frt	98	kr.
Évi kamatok	2	frt	42	kr.
<u>Összesen</u>	58	frt	40	kr.

Kiadás:

Helybeli ipar- és kereskedelmi segély-szövetkezet 341 számu betét könyvecskéjére elhelyezve	58	frt	40	kr.
--	----	-----	----	-----

Soprony, 1889. június hó 30.

Stuppacher Lajos,
az ifjusági takarékpénztár gondnoka.

c) „Deák Ferencz“ ösztöndíjalap.

Bevétel:

1888. évi június 30-án volt az alap vagyona	860	frt	06	kr.	
Ujvári Béla tanár ur	1	„	—	„	
Gottl Rezső „ „	1	„	—	„	
Dr. Mika Károly tanár ur	1	„	—	„	
Salamin Leo igazgató ur gyűjtése	53	„	75	„	
Ezen összeg 1 évi kamatja	3	„	25	„	
Kiss S. ur	1	„	—	„	
2 drb. magyar kölcsönjáradéki beváltott szelvény . .	50	„	—	„	
Elhelyezett tőke után 1889. évi június hó 1. járó kamatok	1	„	85	„	
	<hr/>				
	Összesen	972	frt	91	kr.

Kiadás:

1 drb 1000 frt névértékű 5%-os magyar kölcsönjáradék papír; vételára	894	frt	66	kr.	
Helybeli ipar- és kereskedelmi segély-szövetkezet 342 számu betét könyvecskére	78	„	25	„	
	<hr/>				
	Összesen	972	frt	91	kr.

Soprony, 1889. június hó 1-én.

Stuppacher Lajos,
az ösztöndíjalap gondnoka.

Végre eljutottunk azon szerencsés pillanathoz, a melyben összegyűlt az 1000 frtnyi összeg, melyből nagy emlékü „Deák Ferencz“ nevének emlékét tanodánknaál örök időkre megállapíthatjuk. A tanári testület ennek folytán egybegyűlvén, megírta az alapító levelet és azt a nmélt. vall. és közokt. m. kir. ministeriumnak azon kérelemmel terjesztette fel, kegyeskedjék annak szövegét egész terjedelmében helybenhagyni, hogy nevezett alap a jövő tanévre már rendeltetése szerint felhasználtassék. Az alapító levél szövege a következő:

Alapító levél.

A sopronyi magy. kir. állami főreáliskola igazgatójának, Salamin Leonak indítványára a nevezett intézet tanári kara, a nagyérdemű nagy hazafi: Deák Ferencz nevének megörökítése céljából elhatározta hogy Sopron városában, a megyében, az ifjuság közt, valamint saját körében gyűjtés útján ösztöndíj alapot szerez, mely addig mig 1000 (ezer) frtra nem nő „Deák Ferencz sopronyi reáliskolai ösztöndíjalap“ néven a tanári testület által kezeltessék. Miután Isten segélyével ezen cél immár eléretett, a mennyiben mai nap a mondott alap 1000 (ezer) frtra nőtt, elhatározta a tanári kar, hogy ez alapot az 1889/90-iki tanévtől kezdve céljainak megfelelőleg felhasználja, és ennél fogva a következő alapító levelet állítja ki:

1 Az alapítvány „Deák Ferencz ösztöndíj alapítvány“ czimét viseli.

2. Az alapítvány célja egy, a sopronyi főreáliskolába járó szegény, de jó viseletű oly nem magyar tanulónak rendszeres ösztöndíjjal való segélyezése, ki a magyar nyelvben a legjobb haladást tette.

3. Ezen alapítvány törzsvagyona áll: 1 darab 1000 (ezer) frtos 5% magyar papíráradék kötvényből, Litt. C. 63704. szám, f. é. június elsejétől járó kamatszelvényekkel, mely a sopronyi állami főreáliskola tanári testülete által kezeltetik.

4. Az alapítvány-tőke kamataiból egy ösztöndíj 50 frttal alapíttatik; ha a tőkealap üresedések vagy időközi kamatok (intercalares) folytán felszaporodik, akkor a többlet mindaddig a tőkéhez csatoltatik, míg az egy újabb ösztöndíj alapítására elégséges tőkét nem tömörít.

5. Ezen ösztöndíj elnyerésére képesítettek a sopronyi m. kir. főreáliskolában tanuló, nem magyar ajku, de magyar honosságu, szegény sorsu, szorgalmas és jó erkölcsű ifjak vallás különbség nélkül.

6. Az ösztöndíj kiadására nézve a szaktanárok meghallgatása után a sopronyi főreáliskola tanári testülete szótöbbséggel határoz.

7. Az alapítványi-tőkét a sopronyi főreáliskolai tanári testület gondozza, a 3. pontban érintett értékpapírt a fennjelzett ösztöndíj alapítvány nevére leköti, az e célra készült főkönyvbe bevezeti, és elkülönített rovatban kezeli, az évi kamatjáradékokból a 4. pontban körülírt és megállapított ösztöndíjt, melynek kiadása iránt esetről-esetre mindig az évvégi ellenőrző conferentián határoz, a sopronyi főreáliskolai igazgató által láttamozott nyugtatványra a jogosítottnak az évváró ünnepélyen kiadja.

8. Ugyancsak a sopronyi főreáliskola igazgatója, minden tanév végén az ezen alapítványra vonatkozó számadásokat, a bevételi és kiadási nyugtatványokkal támogatva, a tanári testületnek való bemutatás után, átvizsgálás végett a vall. és közokt. ministeri számvevőséghez fölterjeszti.

9. Ha az idők folyamán a sopronyi m. kir. főreáliskola, mint ilyen netalán megszűnnék, és helyette más, hasonló természetű középiskola állíttatnék föl ugyanitt, a tőkealap ugyanezen intézet ösztöndíj alapjául lesz felhasználandó. Beálló változás v. az intézetnek teljes beszüntetése esetén, a tantestület indítványa értelmében a nagymélt. vall. és közokt. ministerium rendelkezik az alappal.

Minek hitelül jelen alapító levél három példányban kiállíttatván, az egyik a vall. és közokt. ministeriumban, a második a sopronyi főreáliskola irattárában, és a harmadik a sopronyi polgármesteri hivatal levéltárában megőrizendő lészen.

Soprony, 1889. június hó 12-én.

Salamin Léo,
kir. igazgató.

Ujvári Béla,
értk. jegyző.

d) A főreáliskolai segélyegyesület.

A segélyegyesület ez évi működésének eredménye a következő.

I. Bevétel.

1. Az 1887/8. évi számadás szerint maradt készpénzben	41	frt	98	kr.
2. A soproni takarékpénztár adománya	25	"	—	"
3. A soproni takaré- és kölcsönegylet 1888/9-ik évre .	5	"	—	"
4. Rendes tagsági díjakat fizettek: a) helyben: Dr. Artner Jenő 2 frt, Bauer Antal 2 frt, Dr. Beck Gustáv 2 frt, Dr. Bergman Keresztély 2 frt, Bethlen Samu 2 frt, Kőmáli Flandorffer Ignác 5 frt, Frank Tófor 2 frt, Friedrich Lajos 2 frt, Gallauner Antal 2 frt, Gebhardt József 2 frt, Germitsch Antal 2 frt, Gey- schläger Adolf 2 frt, Dr. Haubner Rezső 2 frt, Heim- ler Pál 2 frt, Heiszler J. M. 2 frt, Hering Zsiga 2 frt, Jány Ferencz 2 frt, Jobb Antal 2 frt, Kapiller Fe- rencz 2 frt, Kluge Lajos 2 frt, Kund Frigyes 2 frt, Láng Frigyes 2 frt, Lehner G. A. 2 frt, Lenk Adolf 2 frt, Lenk Lajos 2 frt, Löffler János 2 frt, Meller Manó 2 frt, Ofner János 2 frt, Pfeiffer Felix 2 frt, Pottyondy Miklós 2 frt, Báró Puteáni Ödön 2 frt, özv. Ritter Hermina 2 frt, Ritter Vilmos 2 frt, vértsolugi Rupprecht József 2 frt, Schachinger Nándor 2 frt, Salamin Leo 2 frt, Schleiffer Gustav 2 frt, Schlesinger Lipót 2 frt, Schöll Gusztáv 2 frt, Dr. Schreiner Károly 2 frt, Schwartz Károly 2 frt, Spiesz Antal 2 frt, Stadler Lajos 2 frt, Stark Lajos 2 frt, Steiner Ignác 2 frt, Thiering Gyula 2 frt, Dr. Toepler Károly 2 frt, Vaniss Adolf 2 frt, Vaniss Lajos 2 frt, Wagner Zsig- mond 2 frt, Wannerer Ferencz 2 frt, Wappl Antal 2 frt, Weiss J. L. 2 frt, Dr. Winkler Adolf 2 frt, Winkler Lajos 2 frt, Zábrák Dénes 2 frt, Zalka Mi- hály 2 frt	117	"	—	"
b) vidéken: Einbeck Károly Szt.-Gotthard 5 frt, Fügi Béla Kismarton 2 frt, Kirschbaum Manó Pinnye 2 frt, vértsolugi Rupprecht János Sajtoskál 5 frt, Wallen- stein Gyula Bük 2 frt, Weiser Adolf Sárvár 2 frt, Zöhls József Nagy-Czenk 2 frt	20	"	—	"
5. Pártoló tagsági díjakat fizettek: a) helyben: Algöver Iván 50 kr., Bischitz Lipót 1 frt, Biscihtz Salamon egy forint, Christophé Karolin egy forint, Fischer Adolf a) 50 kr., Fischer Adolf b) 50 kr., Frischmann Jakab 1 forint, Fuchs Mór 1 forint, Goldschmidt Bernhardt 40 krajczár, Grössenbrunner János 50 kr., Hasenauer Zsófia 1 frt, Hoffmann Zsu-				

zsanna 1 frt, Horváth Pál a) 50 kr., Horváth Pál b) 20 kr., Iby Mária 1 frt, Krausz József 50 kr., Krausz Sándor 20 kr., Kugler Ede 50 kr., Küffner Zsigmondné 2 frt, Kucharszky Antal a) 1 frt, Kucharszky Antal b) 1 frt, Lenck Victor 10 frt, Lenck Kálmán 1 frt, Meller Lázár 1 frt, Neuberger Mátyás 1 frt, Nika Károly 20 kr., özv. Pachhofer Irma 1 frt, Pinkász Ignác 40 kr., Rosenheim Sándor 20 kr., Rozinek Jónás 1 frt, Schmidt Józsefné 50 kr., id. Schneider Elise 1 frt, ifj. Schneider Elise 1 frt, Schügerl Sándor 1 frt, Simonis Mihály 50 kr., Steiner György 2 frt, Stessel Ignác 50 kr., Szakonyi Kálmán 1 frt, Wappel Antal 2 frt, Weiss József 1 frt, Wrchovszky Rudolf 30 kr., Zepko Ferencz 1 frt, Zügn Mihály 1 frt, Obstmayer Karolin 50 kr. 45 frt 40 kr.

b) **vidéken:** Autheried Károly, Zákány 3 frt, Bakó Samu, Mihályi 1 frt, Bárdossy József, Csöngé 1 frt, Béruradalom, Boldogasszony 5 frt, Bichler Henrik, Zalabér 1 frt, Borenich Márton, Kertes 50 kr., Deutsch M. Boldogasszony 1 frt, Ebner Gottlieb Boldogasszony 1 frt, Fáber Oszkár, Pusztá-Család 1 frt, Flieg József Tapolcza 1 frt, Franckl Samu, Szt.-György 50 kr. Fühlinger György, Boldogasszony 1 frt, Guary Istvánné, Vágh 2 frt, Hofstädter János, Boldogasszony 1 frt, Kalner B. Boldogasszony 1 frt, Kerschner Sylvester Bük 1 frt, Kis György, Kövesd 20 kr., Kóbor Pál, Boldogasszony 1 frt, Kovács Imre, Boldogasszony 50 kr., Könczöl Antal, Boldogasszony 50 kr., Krausz Jakab, Csepreg 25 kr., Lechner Ferenczné, Pottendorf 40 kr., Lipovits István, Pinnye 1 frt, Magyar József, Czirák 2 frt, Mayer Antal, Boldogasszony 1 frt, Müller László, Pacsa 1 frt, Nabinger J. Boldogasszony 5 frt, Naschauer F., Boldogasszony 5 frt, Németh Antal, Horpács 50 kr., Oesterreicher Armin, Boldogasszony 1 frt, Oesterreicher Károly, Boldogasszony 1 frt, Pály Zsigmond, Ács 2 frt, Reisinger László, Jánosháza 20 kr., Schandera Antal, Német-Keresztur 50 kr., Schey Jakab, Boldogasszony 1 frt, Schranz József, Szécheny 1 frt, Scriba Lajos, Alsó-Szopor 1 frt, Stern Dávid, Pacsa 30 kr., Stern Jónás, Kővágó-Eörs 1 frt, Stocker Ferencz, Doborja 1 frt, Svaczina Samuné, Felsőszterfalva 1 frt, Svaczina Szidonia 50 kr., Szabó Albert, Hidegkét 2 frt, Szabó Imre, Csorna 1 frt, Taubner Adolf, Tolna 2 frt, Takarékpénztár, Boldogasszony 2 frt, Uhl Endre, Rust 1 frt, Urányi György, Boldogasz-

szony 1 frt, Vucskics János, Boldogasszony 3 frt, Wapp Dani, Rust 50 kr., Wahrab Alajos, Vulka- Pordány 1 frt, Zámolyi János, Csepreg 1 frt . . .	66 frt 35 kr.
6. Az 1000 pfrtnyi földtehermentési kötvény évi 5 ⁰ / ₀ kamatja	48 „ 90 „
7. A 3 drb. 100 frtos tiszta-szabályzási kötvény 4 ⁰ / ₀ „	12 „ — „
8. A 2300 frtnyi papir járadék kötvény évi 5 ⁰ / ₀ „	115 „ — „
9. A sopronyi takarékpénztár 3235. sz. betét könyvecskében elhelyezett tőke 1 évi és 3 ¹ / ₂ havi kamatja .	21 „ 55 „
10. A sopronyi takarékpénztár 4531. sz. betét könyvecskében elhelyezett tőke 1 évi és 3 ¹ / ₂ havi kamatja .	13 „ 60 „
11. A sopronyi takarékpénztár 4621. sz. betét könyvecskében elhelyezett tőke 1 évi és 3 ¹ / ₂ havi kamatja .	14 „ — „
12. A sopronyi ker. és iparszövetkezet 24. sz. betét könyvecskében elhelyezett tőke évi 5 ⁰ / ₀ kamatja	9 „ 50 „
13. Ugyanezen könyvecske tőkéjéből kivétetett	200 „ — „
14. A sopronyi takarékpénztár 3235. sz. betét könyvecskében elhelyezve volt tőke kamatostól kivétetett , .	381 „ 29 „
15. A sopronyi takarékpénztár 4531. sz. betét könyvecskében elhelyezve volt tőke kamatostól kivétetett . .	241 „ 14 „
16. A sopronyi takarékpénztár 4621. sz. betét könyvecskében elhelyezve volt tőke kamatostól kivétetett . .	248 „ 01 „
17. A 4226. sz. s 1000 frtról szóló földtehermentési kötvény beváltatott, kamatostól kivétetett	1050 „ — „
18. A 2500 frtnyi 4 ⁰ / ₀ földtehermentesítési kötvények után 1888. év nov. 1-jétől 1889. év május 1-éig járó kamat	50 „ — „
Összesen . .	2725 frt 72 kr.

Kiadás.

1. Két beszerzett 100 frtos papíráradék kölcsönkötvényért 95 frt 25 krjával	190 frt 50 kr
2. Ezen két kötvény után megtérített a kamat	3 „ 39 „
3. A takarékpénztárnál a 3235. sz. könyvben elhelyezett a mult évi kamat	16 „ 56 „
4. A takarékpénztárnál a 4531. sz. könyvben elhelyezett a mult évi kamat	10 „ 45 „
5. A takarékpénztárnál a 4621. sz. könyvben elhelyezett a mult évi kamat	10 „ 76 „
6. A keresk. és hitelszövetkezetnél a 24. sz. könyvben elhelyezett a mult évi kamat	9 „ 50 „
7. A beváltott régi földtehermentesítési kötvény tőkéjével beszereztetett a 07,901. sz. 1000 frtról és a 04,001. sz. 100 frtról szóló 4 ⁰ / ₀ magyar országi földtehermentesítési kötvényeket 88 ¹ / ₂ frttal	973 „ 50 „
8. Ezen kötvények után megtérítettem az 1888. nov. 1-től az 1889. april. 30-káig járó 4 ⁰ / ₀ kamatot	22 „ — „

9. Beszereztettek továbbá a 07,902. sz. 1000 frtról, a 04,002, 04,003., 04,004. és 04,005. sz. 100 frtról szóló 4 ⁰ / ₀ kamatozó adómentes földtehermentesítési kötvénye 89 frt 30 kr.	1257	"	20	"
10. Ezen kötvények után megtérített az 1888. nov. 1-étől 1889. april 19-kéig járó 4 ⁰ / ₀ kamat	26	"	29	"
11. Litfassnak nyomtatási költségek fejében	11	"	20	"
12. Pénzes levelek kiváltására és ajánlott levelek elküldésére	—	"	42	"
13. Tóth Kálmán IV. oszt. 20 frt, Gisela Gusztáv III. oszt. tan. 20 frt, Krausz Mihály II. oszt. tan. 20 frt, Weiss Lipót VIII. oszt. tan. 10 frt, Reiner Zsiga V. oszt. tan. 9 frt, Beer Adolf II. oszt. tan. 10 frt, Nika Vilmos II. oszt. tan. 10 frt, Ullreich Ferencz II. oszt. tan. 10 frt, Weiss Frigyes I. oszt. tan. 5 frt, Zügn Lajos I. oszt. tan. 5 frt fizettetett ki a megajánlott segélyösszeg fejében, összesen	119	"	—	"
14. Az egyesület szolgálójának a helybeli tagsági díjak beszédéseért	6	"	—	"
15. Pénztári készlet	68	"	95	"
Összesen	2725	frt	72	kr.

Vagyonállás kimutatása 1889. évi június hó 1-jével.

1. 2 darab 1000 frtról o. é. szóló adómentes magyar orsz. földtehermentesítési kötvény 07,901. és 07,902. számmal à 89 frt 70 kr.	1794	"	—	"
2. 5 darab 100 frtról o. é. szóló adómentes magyar orsz. földtehermentesítési kötvény 04,001., 04,002., 04,003., 04,004 és 04,005. sz. à 89 frt 70 kr.	448	"	50	"
3. 2 darab 1000 frtról o. é. szóló papír járadék kötvény C. 112,234. és 239,238. sz. à 96 frt 65 kr.	1933	"	—	"
4. 1 darab 500 frtról o. é. szóló papír járadék kötvény B. 31,081. sz. à 96 frt 65 kr.	483	"	—	"
5. 3 darab tiszta-szabályzási kötvény 3264,047., 2541.078. és 2548,020. sz. à 128 frt 20 kr.	384	"	60	"
6. A 24. sz. ipar- és keresk. szövetkezet betétkönyvecskéjében 5 ⁰ / ₀ kamatra elhelyezve van	19	"	38	"
7. A fent kimutatott pénztári készlet	68	"	95	"
Összesen	5131	frt	43	kr.

azaz ötezeregyszáz harminczegy forint és 43 kr. osztr. értékben.

Soprony, 1889. június hó 1-én.

Ulber Mátyás,
pénztáros.

3. Tanszergyűjtemények szaporítása.

1. Tanári könyvtár.

a) Vétel útján:

A) **Szótárak:** Grimm J., Deutsches Wörterbuch VII. Band. — Weigand Fr. L. K., Deutsches Wörterbuch I—II. Band.

B) **Német nyelv és irodalom:** Cholevius L., Dispositionen und Materialien zu deutschen Aufsätzen I—II. Band. — Boyesen Hjalmar Hjorth és Heinrich G. Goethe Faustja, tanulmányok.

C) **Magyar nyelv és irodalom:** Kazinczy F. összes művei V. köt. — Arany János hátrahagyott iratai és levelezése II. köt. — Tennyson A., Király idylljei. — Petőfi S. válogatott költeményei. — Salamon F., Irodalmi tanulmányok I—II. köt. — Csiky G., Vasember. — Arany J., Toldi, Toldi szerelme, Toldi estéje. — Kiss József, költeményei. — Grf. Kemény József, Történelmi és irodalmi kalászatok. — Kármán I. művei I—II. köt. — Trefort Á., Ujabb emlékbeszédek és tanulmányok. — Balogh Z., Alpári. — Grf. Széchényi I. munkái, II. köt. — Greguss Á., Toldi Ferencz félszázados irodalmi munkássága. — Pór A., Ipolyi Arnold élete és munkái. — Sainte Beuve, Arczképek a francia ujabbkori társadalomból.

D) **Földrajz:** Az osztrák-magyar monarchia irásban és képben, „Magyarország“ I. köt. „Felső-Ausztria és Salzburg.“ — Stauber A., Das Studium der Geographie. — Matzat H., Methodik des geographischen Unterrichts. — Boettcher Dr. C., Die Methode des geogr. Unterrichts.

E) **Történelem:** Ranke L., Weltgeschichte IX. Theil. — Schliemann Dr. H., Ilios, Stadt und Land der Trojaner. — Id. Görgey I., 1848 és 1849-ből, Élmények és benyomások, I—III. kötet. — Thierry A., Elbeszélések a rómaiak történetéből IV. kötet. — Sorel A., Európa és a francia forradalom I. r.

F) **Mennyiségtan:** Bardey Dr. E., Methodisch geordnete Aufgabensammlung. — Harmuth Dr. Th., Textgleichungen geometrischen Inhalts. — Spitz Dr. C., Lehrbuch der sphärischen Trigonometrie. — Heis Dr. E., Sammlung von Beispielen und Aufgaben aus der allg. Arithmetik und Algebra. — Matthiesen Schlüssel zu vorigen I—II. Theil. — Redlich A., Anleitung zur alg. Entwicklung und Lösung der Gleichungen der höheren Grade.

G) **Természetrájk:** Willkomm Dr. M., Schulflora von Österreich. — Starke Dr. C. N., Die primitive Familie. — Hellwald F., Die menschliche Familie. — Darwin Ch., Leben und Briefe I—III. Band. — Engler und Prantl, Die natürlichen Pflanzenfamilien II. Theil.

H) **Természettan:** Weinhold Dr. A., Physikalische Demonstrationen. — Glazebrook und Schaw, Einführung in das phys. Praktikum. — Lehmann Dr. O., Physikalische Technik. — Ebert Dr. H., Anleitung zum Glasblasen.

I) **Vegyten**: Tollens Dr. B., Kurzes Handbuch der Kohlenhydrate. — Dr. Lengyel B., Chemia I. köt. — Tiemann und Gärtner, Untersuchung des Wassers.

K) **Folyóiratok**: Tanáregyesületi közlöny XXI. évf. — Centralorgan für die Interessen des Realschulwesens XVI. Jahrg. — Zeitschrift für das Realschulwesen XIII. Jahrg. — Unsere Zeit 1888. I—II. Band. — Közoktatás VII. évf. — Magyar nyelvőr XVII. köt. — Philologiai közlöny XII. évf. — Budapesti szemle LIV—LVI. köt. — Figyelő XXIV—XXV. köt. — A Kisfaludy társaság évlapjai XXI—XXII. köt. — Petermann, Mittheilungen XXXIV. Band. — Századok XXII. köt. — Magyar történelmi életrajzok, 1887/8. évf. — Természettudományi közlöny XX. köt. — Schlömilch, Zeitschrift für Mathematik und Physik. XXXIII. Bd. — Annalen der Physik und Chemie XXXIV—XXXVI. Band; Sachregister zu Poggendorfs Reihe és Namensregister zum 1—35. Band. — Hoffmann, Zeitschrift für math. und naturwissenschaftlichen Unterricht XIX. Bd. — Beiblätter zu den Annalen der Physik und Chemie XII. Bd. — Fresenius, Zeitschrift für anal. Chemie XXVII. Band. — Növénytani lapok, XII. évf. — Vegytani lapok, VI. köt. — Zeitschrift für chem. Technologie XIX. Band. — Botanische Zeitung XLVII. Band. — Chemisches Centralblatt XIX. Band. — Az országos m. képzőművészeti társulat közleményei 1885—87. évre.

M) **Vegyes**: Teuffel, Geschichte der römischen Literatur. — Ciceros ausgewählte Reden. Erklärt von Halm I—VII. Band. — Klotz R., Handbuch der lateinischen Stilistik. — Müller, Handbuch der klassischen Altherthumswissenschaft I. Band.

N) **Technikai tudományok**: Des Ingenieurs Taschenbuch.

b) **Ajándék utján**:

A vall. és közokt. Ministeriumtól: A Közoktatásról szóló XVII. jelentés I—II. köt. — Az orsz. tanítói nyugdíj és gyámalap 1887. évi állapotáról szóló jelentés. — Dr. Keleti Károly, Hivatalos jelentés a budapesti 1885. orsz. ált. kiállításáról I—IV. köt.

A M. T. Akademiától: Dr. Finály H., Hogy is mondják ezt magyarul. — Dr. Fröhlich I., Az electrodynanometer általános elmélete. — A m. t. akad. értesítője XXII. köt. — Értekezések a társ. tud. köréből IX. köt. — Almanach 1889-re. — Értekezések a tört. tud. köréből XIII. köt. — Értekezések a term. tud. köréből XVII—XVIII. köt. — Math. és term. tud. értesítő IV. köt.

A „Kais. Akademie der Wissenschaften in Wien“-tól: Sitzungsberichte XXV. Band.

A m. k. Földtani intézettől: Évi jelentések 1887. és 1888-ra.

Fleischhacker F. tanár úrtól: Hartmann von Aue, Lieder. — Silberstein A., Dichtkunst des Aristoteles I. Band. — Markovits I., Magyar gyorsirástan. — Kele A., Az új magyar gyorsírás tankönyve.

Dr. Bäumel Ede,
a tanári könyvtár őre.

2. Ifjusági könyvtár.

Szaporodás az 1888/9. tanévben.

Ajándék utján:

Jules Verne: Abenteuer des Kapitän Hatteras 1 köt.; Engelhorns Romanbibliothek, Salvatore Farina: Um den Glanz des Ruhmes; 1 köt. Lőrinczy Ferencz ajándéka. Timoleon: Politikai divat, 1 köt. Simonis Ferencz ajándéka. Louis Rousselet: A Tigrisbőr, 1 köt. Scribe és Lemoine: 1) Une femme qui se jette par la fenêtre; 2) Mon étoile; 3) Le Mariage d'argent; 4) La passion secrète; 5) L' école des vieillards; 5 füzet 1 kötetben. Dumas: 1) Halifax; 2) Kean; 3) Mademoiselle de Belle Isle; 4) Corneille: Le menteur; 5) Bayard Á. Vanderbursch: Un premier amour. 5 füzet 1 kötetben; Simonis Mihály ajándékai. Szigligeti F.: Fenn az ernyő nincsen kas; 1 füzet; Drechsler Frigyes és Steiner András ajándéka.

Vétel utján:

Benedek Elek: Székely mesemondó; 1 köt. Radó Vilmos: Benyovszky Móricz élete és kalandjai; 1 köt. Benedek Elek: Apa meséi; 1 köt. Elemér bácsi: Tündérmesék; 1 köt. Oscar Höcker: Des Hauses Ehre; 1 füz. Für's Vaterland; 1 füz. Ein frohes Herz, gesundes Blut; 1 füzet; Gold macht nicht reich; 1 füz. Ohne Vater und Mutter; 1 füz. Auf dem Ozeán des Lebens; 1 füz. Bei den Hussaren; 1 füz. Der Wille ist des Werker Seele; 1 füz. Keiner wird zu schanden 1 füz. Franz Wiedemann: Ein Kindesraub; 1 füz. E. Decken: Gott ist der Waisen Vater; 1 füz. Th. Buddeaus: Simg Herald; 1 füz. Dr. F. Grassauer: Die Donau; 1 füz. Dr. Ph. Panlitschke: Die afrikanischen Neger 1 füz. Dr. S. M. Süttner: Das Meer; 1 füz. Franz Toula: Die vulkanischen Berge; 1 füz. Dr. Karl Leden: Verkehrswege; 1 füz. K. B. Heller: Aus dem tropischen Amerika; 1 füz. G. v. Gyurkovics: Bosnien; 1 füz. Schweiger-Lerchenfeld: Arabische Landschaften; 1 füz. Dr. Ferd. Grassauer: Die Alpen; 1 füz. Fried. Gerstäcker: Wie der Christbaum entstand; 1 füz. I. P. Hebel: Schatzkästlein; 1 köt. Vörösmarty Zalán futása; 3 példány, 3 köt. Hölders Classiker Ausgaben: Goethes Faust; 1 köt. Kőzma Andor: A tegnap és ma; 1 köt. Csiky Gergely: Divatkép; 1 füz. Német írók iskolai tára: Goethe: Hermann u. Dorothea; 2 példány, 2 köt. Verne Gyula: Haza Franciaországba; 1 köt. Egy sorsjegy; 1 köt. Arany János: Buda halála; 3 példány, 3 kötet. Jókai Mór: A véres kenyér, 1 köt. Föld felett és viz alatt 1 köt. A kis királyok; 5 kötet. A három márványfej; 3 kötet. Baksay Sándor: Gyalog-ösvény; 2 köt. Haraszi Gyula: A naturalista regényről, 1 köt. Beksics Gusztáv: Magyarosodás és magyarosítás; 1 köt. Rákosi Viktor: Verőfény; 1 köt. Findura Imre: Fáy András élete és művei; 1 köt. Hevesi József: Hamis gyémántok; 1 köt. Degré Alajos: Így van jól; 1 köt. Komáromy András; Liszti László élete; 1 köt. Kazinczy Ferencz: Magyar Pantheon; 1 köt. Kazinczy F. utazásai; 1 köt. Ábrányi

Emil: Szabadság-Haza 1 köt. Bayer József: A nemzeti játékszín története, 2 köt. Deák Ferencz: Gondolatok; 1 köt. Maszlaghy F.: Mai jellemek; 1 köt. Jókai Mór: A fránya hadnagy; 1 füz. Olcsó könyvtár: Gr. Teleky László: Kegyencz; 3 példány, 3 füz. Szigligeti: Trónkereső 3 péld., 3 füz. Gyöngyösy Istv.: Ének Zrinyi S. és Tököli Imre házasságáról; 1 füz. Erdélyi János Aesthetikai tanulmányok, 1 füz. Tanulók olvasótára: Szemelvények Pázmány Péter műveiből; 3 péld., 3 füz. Zrinyi Miklós: Szigeti veszedelem; 3 péld., 3 füz. Kisfaludy Károly: Iréne; 4 péld., 4 füz. Szemelvények Balassa Bálint költeményeiből; 3 péld., 3 füz. Badics Ferencz: Petőfi Sándor válogatott költeményei magyarázata; 2 köt. Hollósy Justinian: Népszerű csillagászat; 1 kötet. Dr. Illosvay: A kémia alapelvei; 1 köt. Kirándulók zsebkönyve; 1 köt. Krümmel Ottó: Az oczeán; 1 köt. Herman Ottó: A halgazdaság; 1 köt. Magyary F.: A nagy világ; 1 köt. Danilovics M.: A csillagos ég; 1 füzet, szemléleti táblával. Salamon Ferencz: Irodalmi tanulmányok; 2 kötet. Beniczky Irma: Művészet a házban; 1 köt. Gyakorlati széptan; 1 köt. Greguss Agost: Rendszeres széptan; 1 köt. Áldor Imre: Az 1848/49-ki szabadságharcz története; 1 köt. Dr. Lázár Gyula: Kálmán király és kora; 1 köt. Dr. Toldy László: Nagy Lajos uralkodása; 1 köt. Áldor Imre: Columbus Kristóf; 1 köt. Áldor Imre: A nagy Napoleon császár története; 1 köt. Dr. Lázár Gyula: M. Terézia és kora; 1 köt. Áldor Imre: Augustus római császár története; 1 köt. Sebestyén Gyula: Zrinyi Miklós a szigetvári hős; 1 köt. Áldor Imre: Nagy Sándor és kora; 1 köt. A francia forradalom története; 1 köt. Vértesi Arnold: Julius Caesar története; 1 köt. Áldor Imre: Karthago vagy egy világváros története; 1 köt. József császár; 1 köt. Áldor Imre: Nagy Péter, a minden oroszok czárja; 1 köt. Dr. Lázár Gyula: Washington, 1 köt. Dr. Acsády Ignác: Magyarország, Buda visszafoglalása korában; 1 köt. Kecskeméty Aurél: Gr. Széchenyi István utolsó évei és halála; 1 köt. Szokoly Victor: Eszmék és jellemrajzok az 1848/49-ki forradalomból; 1 köt. Vámbéry Ármin: Keleti életképek; 1 köt. Dr. Ratzel Frigyes: A föld és az ember; 1 köt. Kubinyi Miklós: Bethlenfalvi gr. Thurzó Imre; 1 köt. H. W. Stoll: Die Sagen des klassischen Altertums; 2 köt. H. W. Stoll: Die Götter u. Heroen des klassischen Altertums; 1 köt.

Magyar Salon 1888. ápril—1889. jun; 15 füzet. Arany János hátrahagyott iratai és levelezése, I. köt., 18 füzet. Magyar ifjuság: 1887/88-ki évfolyam, 26 füzet; 1888/89-ki évfolyam, 20 füzet. Hasznos Mulattató 1888-ki évfolyam 24 füzet, 1889-ki évfolyam 11 füzet. Az osztrák-magyar monarchia írásban és képben II. és III. kötet és az 56—85 füzetig 27 füzet.

Tehát összesen: 88 kötet és 189 füzet.

Dr. Kárpáti Károly s. k.
Fleischhacker M. Fridolin s. k.
az ifj. könyvtár örei.

3. Vegytani szertár.

Vétel útján:

2. drb. vízi szivattyu manometerrel.
Gázberendezés átalakítása.

4. Természettani szertár.

Vétel útján:

Egy inductio-tekercs, Volkmar-féle accumulator.
Golyó szabályozó.
Potential csigasor.
Készülék a hydrostatikai nyomás egyenletes terjedésének kimutatására.

Paskal-féle készülék.

Fényvisszaverő készülék.

Herman és Pfister-féle fémhőmérő és számos szerszám.

5. Természetrizsi szertár.

a) Vétel útján:

Scorpaena scrofa, Merlucius vulgaris és Testudo sp.*)

b) Ajándék útján:

Tekintetes dr. Beck orvos urtól: *Innus ecaudatus**), tekintetes dr. Lagler ügyvéd urtól: *Lutra vulgaris* fiatal példány*), mélt. Széchenyi Gábor gróf urtól: *Bubo maximus**), tekintetes Willingsdorfer állomásfőnök urtól: *Cypselus apus**), tekintetes Baján Lajos urtól: *Alcedo ispida* és *Loxia curvirostra*, tekintetes Eibel L. tisztartó urtól: *Colymbus arcticus**), dr. Mika szertárórtól: *Turtur auritus**) és *Perdix cinerea**) fiatal példány. Rosinek Adolf III. oszt. tanulótl: *Coluber Aesculapii*.

*) A *-al jelölt példányokat Wabel Pál intézeti laborans praeparálta.

4. Felsőbb rendeletek és tudósítások.

1888.

Főig. 1029. sz. Vajda Pál szépirási minták engedélyeztetnek.

Főig. 1099. sz. Weinhardt Ferencz h. tanár a szolnoki gymnásiumhoz és onnan dr. Szekeres Kálmán a sopronyi főreáltanodához rendes tanároknak neveztetnek.

Főig. 1035. sz. Az 1886/7. évi éretts. vizsg. okmányok visszaküldetnek.

Főig. 1177. sz. Csöndes I. F. féle gymnásium az 1888/9. tanévre nyilvánossági jogot nyer.

Főig. 1178. sz. Schwicker „Deutsche Sprachlehre“, Dengi „Vertana“ enged. és Szuppan „Ábrázoló mértana“ folytatólagosan behozható.

Főig. 1217. sz. Schwarz Emil I., Gallus Géza II. és Horváth Anta III. o. tanulóknak a két tantárgyból való javíthatás megengedtetik.

Főig. 1184. sz. A László-féle gymnásium 1888/9—1891/2-ig nyilvánossági jogot nyer.

Főig. 1224. sz. Salamin Leo főreáliskolai igazgató az 1891-ik tanév végéig 100 frtnyi lakáspótlékot nyer.

Főig. 1222. sz. Az 1888/9. tornászati oktatásra vonatkozó intézkedés iránt jelentés teendő.

Főig. 1230. sz. A váczi kath. főgymnásium az 1888/9. tanévre újból engedélyt nyer az érettségi vizsgálat megtartására.

Főig. 1212. sz. Dr. Mika Károly az 1888/9. tanévre megbizást nyer a tornatanításra.

Főig. 1324. sz. Az igazgató ajánlata folytán Ujvári Béla rendes tanár az 1888/9. évre a tandijszedéssel megbizatik.

Főig. 351. sz. Soprony város Ö csász. és kir. apost. Felsőségének születése, valamint Szt.-István napján tartandó isteni tiszteletre a tanári testületet meghivja.

Főig. 1355. sz. Az 1883. 85-ik sz. főigazgatói utasításban levő E. és F. pontok hatályon kívül helyeztetnek.

Főig. 1378. sz. Dr. Bäumel Ede második ötödéves pótlékot nyer.

Főig. 1381. sz. Fleischhacker M. r. t. szept. 1-től az első ötödéves pótlékot nyeri.

Vall. közokt. m. k. minist. értesítést küld Trefort Ágoston vall. közokt. m. k. minister haláláról.

Főig. 1385. sz. Bergován Aurél gör.-kath. gymnásium VI. o. t. a magy. nemzeti zászló megsértése miatt az ország valamennyi középiskoláiból kizáratott.

Főig. 1314. sz. A szentesi polg. iskolából alakult gymnasium nyilv. jogot nyer.

Soprony város közönsége meghivást küld a szept. 6-ikán reggeli 9 órakor boldogult Trefort Ágoston ministerért tartandó requiemre.

Főig. 149. sz. A parallel osztály felállítása ügyében utasítást küld.

Főig. 125. sz. Csibenszki János belényesi gymn. tanuló lopás miatt az ország összes gymnásiumaiból kizáratik.

Főig. 179. sz. A vall. közokt. m. kir. ministerium az első osztály párhuzamosítását elrendeli.

Főig. 226. sz. Gróf Csáky Albin ő excellentiája tudatja vall. közokt. m. kir. ministerré történt legkegyelmesebb kinevezését, számít mindnyájunk támogatására.

Soprony város polgármestere 425. sz. meghívást küld Ő csász. és apost. kir. Felsége a király nevenapja alkalmából tartandó egyházi hálaadó ünnepélyre.

Főig. 261. sz. Reiner Zsigmond V. o. t. a latin nyelvű tanfolyamra rendes tanulónak felvehető.

Soprony város tanácsa 5605. sz. értesítést küld a fa- és kőszén mennyiségére nézve.

Főig. 167. sz. „Utasítás“ a szemcsés ködhártyalob elleni eljárásról megveendő.

Soprony város tanácsa 5846. sz. értesítést küld arról, hogy a Rosenfeld-féle ösztöndíjat az 1888/9. tanévre Deutsch Miksa VII., Stern József VI., Balog János V. és Szabó Károly IV. o. tanulók nyerték.

Főig. 331. sz. Herzeg Antal II., Zundl Károly III. és Hasenauer Emil V. o. tanulók az egész tandíjfizetéstől felmentetnek.

Szalay Imre min. osztálytanácsos Trefort Ágoston minister halála alkalmából küldött részvétnyilatkozatért köszönetet mond.

Főig. 352. sz. A magy. nyeltörténeti szótár a tanári könyvtár részére megrendelendő.

Főig. 359. sz. Salamin Leo főreáliskolai igazgató ötödik ötödéves pótlékot nyer.

Főig. 347. sz. 41346. számú min. rend. folytán a magántanulói vizsgálatok szigoruan tartandók meg.

Soprony város polgármestere 485. sz. meghívást küld Ő felsége legkegyelmesebb királyasszonyunk neve napja alkalmából tartandó ünnepélyes isteni tiszteletre.

Főig. 401. sz. Az írásbeli éretts. vizsgálat után betegség miatt visszalépett tanulók, habár csak szóbeli vizsgálatra jelentkeznek is az új tanév elején, az egész vizsgálati díjt újból tartoznak megfizetni.

Főig. 411. sz. A védkötelés tanárokról való kimutatás decz. 15-ig betérjesztendő.

Főig. 460. sz. A szépirástól, tornától és mértani rajztól való felmentés céljából kiállított orvosi bizonyítványok bélyegmentesek.

Főig. 428. sz. A német nyelvi tanárok lehetőleg mindig magyarból németre való fordításokat tüzzenek ki az írásbeli dolgozatokra.

Főig. 580. sz. A Lähne f. VI. o. gymnásium nyilv. jogot nyer az 1888/9. és 1889/90. tanévre.

1889.

Főig. 523. Az új középiskolai tanárvizsgálati szabályzatot megküldi.

Főig. 524. A vall. közokt. m. k. minister rendelete vonatkozva a büntetések alkalmazására, a templomi inspectió és a fegyelmi állapotról való jelentésre közöltetik.

Főig. 528. sz. A természetrajzi tanárok a szorgalmas gyűjtésre és más intézetek tanáraival való csere viszonyba lépésre hivatnak fel.

Főig. 538. sz. A német nyelv tanításának szigorítására vonatkozó rendeletet megküldi.

Tornaegyesület tudomásul hozza, miszerint a tornahelyiségek és szerek használatáért, ezentul minden heti óra után 28 frt évi díj fizetendő lesz.

Főig. 599. sz. Rudolf trónörökös Ő fensége elhalálózása alkalmából a tanintézet épületére gyászlobogó tüzendő a temetés napjáig bezárólag, e napon tanítás nincs.

Főig. 495. sz. A verseczi V. oszt. városi reáliskola az 1888/9. tanévre nyilvánossági jogot nyer.

Sopronyi takarékpénztár a segélyegylet részére 25 frtot küld.

Főig. 608. sz. Dobrovics Mihály és Reiner Zsigmond V., Herczeg Árpád II. o. tanulók a tandijmentesség kedvezményét elvesztik.

Vall. közokt. m. kir. ministerium 52,835. a közoktatás állapotáról szóló XVII. jelentés I. és II. kötetét valamint az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap 1887. évi jelentését küldi.

Főig. 659 sz. A középisk. tanárok gyermekei részére a tandijmentességért folyamodni kell, de szegénységi bizonyítvány nem melléklendő a méltányossági tekintetek a rendesnél nagyobb tért nyernek.

Főig. 656., 658. sz. Frank Vilmos nagy-váradi főgymn. II. o.; Szenczi József r. kath. kecskeméti főgymn. VII. o. tanulók az ország összes gymnasiumaiból kizáratnak.

Főig. 657. sz. Kövi Béla ág. ev. hitv. 1882/3. tanévben volt II. ker. gymnasiumi VI. o. tanulónak magántanulói vizsgálat letehetése meg nem engedhetik.

Főig. 667. sz. A biztosítékul és bánatpénzüil elfogadható érték-papírok czimét tudatja.

Főig. 668. sz. 50 frtig a pénzes levelek helyett utalványok használándók.

Soprony város tanácsa 1610. sz. A Patzenhofer Konrád-féle ösztöndíjt az 1888/9. tanévre Hasenauer Emil V. o. tanuló nyeri.

Főig. 755. sz. Stern Mór V. o. tanuló a latin nyeivi tanfolyamba rendes tanulólul felvehető.

Főig. 806. sz. „Az ötvösségremekei Magyarországon“ czimü munka melynek ára 100 frt, a főreáliskola számára megrendelendő.

Főig. 885. sz. Az éretts. vizsg. tételeket külön bepecsételve küldi meg.

Főig. 883. sz. Az elszámolásokban Austriával történt megegyezés alapján hogyan jelölendők az összegek.

Főig. 938. sz. Az újabb szabályzatot küldi a középiskolákból a polgári iskolákba való átlépésnél.

IV.

A jövő tanév kezdetéről.

Az 1889/90-iki tanévben a nyilvános tanulók szabályszerű felvétele augusztus hó 30. és 31-én történik délelőtt 8 órától 12-ig. Javító és pótvizsgálatok augusztus hó 29-én r. 8 órakor veszik kezdetüket. A tanév megnyitása szeptember 2-án. „Veni Sancte“ szept. 2-án r. 8 óra.

A felvételre és felvételi vizsgálatokra nézve következők veendőek figyelembe:

1883. XXX. t. cz. 10. §. „A reáliskola első osztályába csak oly növendékek vétetnek fel, kik keresztelő-, illetve születési levéllel igazolják, hogy életük kilenczedik évét már betöltötték és vagy arról, hogy a népiskola négy alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mérvű képzettséggel bírnak. **Az I. osztályba jelentkező 12 évnél idősebb tanulókra nézve a tanári testület indítványára a vall. közokt. m. k. minister határoz.**

Ugyanazon iskola egyik osztályából a következő felsőbb osztályba csak azon tanuló léphet, ki az elvégzett osztálybeli rendes tantárgyak mindenikéből, nem számítva ide a szépirást és testgyakorlatot, legalább is elégséges osztályzatot nyert. Azon tanulónak, ki egy tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az intézet tanári testülete megengedheti, hogy amaz osztályzat kijavítása végett a következő iskolaév kezdetén vizsgálatot tehessen. **A ki két tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, csak a főigazgatóság engedélyével bocsátható javító vizsgálatra; ezen esetben az összes előző osztályokról való bizonyítványokkal felszerelt és a főigazgatósághoz címzett folyamodványok a főreáliskolai igazgatóságnál jul. 8-ig benyújtandók. Nem adható meg a javító vizsgálati engedély a két tárgyból bukott tanulóknak. 1. Ha a tanulónak az erkölcsi magaviseletből „kevésbé szabályszerű“ vagy „rossz“ érdemjegye van; 2. ha a magyar nyelvből vagy mennyiségtanból érdemelte ki „elégtelen“ tanjegyeinek egyikét. A ki kettőnél**

több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot. a javító vizsgálatra semmi esetre sem bocsátható. A javító-, nemkülönben a pótvizsgálatot is rendesen azon tanintézetben kell a tanulónak letennie, melyben az elégtelen tanjegyet kapta, illetőleg a vizsgálatot elmulasztotta. Indokolt esetekben a vallás- és közoktatásügyi minster megengedheti, hogy ezen vizsgálatok más tanintézetben tétessenek le. Pótvizsgálatra azonban valamely tanuló csak akkor bocsátható, ha a vizsgálatról való elmaradását igazolja és ezt a tanári kar elegendő mentségül elfogadja. A tanári karnak megtagadó határozata ellen a vallás- és közoktatásügyi minsterhez lehet folyamodni.

13. §. Nyilvános középiskolából a megfelelő ugyanazon nemű intézetbe átlépni kívánók előbbi intézetüktől nyert bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, hogy a megelőző osztályt, minden rendes tantárgyból legalább is elégséges sikerrel végezték. Más középiskolából jövő növendékek csak akkor vétetnek fel a következő osztályokba, ha az általuk elhagyott tanintézet bizonyítványával igazolják, hogy a közvetlenül előzőtt osztályban kielégítő sikerrel tanulták legalább is azon tárgyakat, melynek rendes tantárgyak abban az intézetben, hová felvétetni óhajtanak. Azon tanulók, kik nyilvános gymnasiumból vagy polgári iskolából reáliskolába akarnak átmenni, kötelesek felvételi vizsgálatot tenni. A felvételi vizsgálatot azon tanintézet tanári testülete tartja, melybe a tanuló fel akar vétetni, s ugyanazon tanári testület határoz a felvétel felett is.

14. §. Egyik tanintézetből a másikba átlépés rendesen csak a tanév kezdetén történhetik. Évközben más intézetből jövő tanuló a tanári testület határozata alapján, csak a változtatás okainak igazolása mellett vehető fel. A felvételt megtagadó határozat ellen a vallás- és közoktatásügyi minsterhez lehet folyamodni.

15. §. Magántanulók, kik magánuton vagy magánintézetben tanultak és előmenetelükről nyilvános iskolától kívánnak bizonyítványt nyerni, az illető iskola igazgatójánál való előleges bejelentés és annak kimutatása mellett, hogy a közvetlenül lefolyt tanévet, mely magánintézetben, illetőleg hol és mily rendszerű tanulmányozással töltötték, tehetnek vizsgálatot, a rendtartásban, e célra megállapított időben.

16. §. A főreáliskolai érettségi vizsgálat csak a műegyetemre és a tudomány-egyetemek matematika-termeszettudományi karára (illetőleg bölcsészeti karának ezen szakosztályára) s a tanárképző intézet ugyanezen szakosztályára, nemkülönben a bányászati-, erdészeti- és gazdasági akadémiákra való felvételre jogosít. Azon tanulók, kik a reáliskolát elvégezték és az érettségi vizsgálatot jó sikerrel letették, valamely nyilvános főgymnasiumban a latin nyelvből, illetőleg a latin- és görög nyelvből vizsgálatra bocsáthatók; a kik ekkor a latin nyelvből a vizsgálatot sikerrel kiállják, az egyetemnek orvosi és jogi karába; azok pedig, kik a vizsgálatot a latin és görög nyelvből sikerrel kiállják, az egyetemnek bármely karába felvehetők.

A bizonyítvány nélkül jelentkező tanuló rendszerint csak abból az osztályból bocsájtatik vizsgálatra, melybe koránál fogva, helyezendő. A vizsgálat ily esetben írásbeli és szóbeli, s oly módon tartandó, hogy a tanulónak a megelőzött osztályok összes tanulmányai-ban való jártassága kellőleg kitűnjék. Az ily vizsgálat díja a tandíjon felül 10 frt az igazgató számára, és 5—5 frt minden tantárgyért, melyre a vizsgálat kiterjesztendő“.

Minden tanuló a felvételt személyesen, atyja, anyja, vagy gyámja illetőleg azoknak valamely külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál és az illető osztály főjénél jelentkezni. Megjegyzendő, hogy ezentul minden tanuló a beiratásnál, az utolsó évről való bizonyítványát bemutatni tartozik. Azon szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén gyermekük vagy gyámfiuk fölvételekor **alkalmas helyet-test kötelesek bemutatni, kire a házi felügyelet és nevelésre nézve kötelességüket és jogukat átruházzák, hogy a gondviselésére bizott tanulóra nézve az igazgatóság értesítését elfogadhassa.** Minden tanuló 2 frt felvételi díjt fizet; ezenkívül tartozik mindenki az ifjusági könyvtárra 1 frtot, énekre 1 frt 60 krt, az értesítőre 80 krt, tintára 20 krt fizetni. A műének külön oktatásában résztvevő tanulók évi 3 frtnyi díjt fizetnek. Az egész évi tandíj 18 frt, melynek fele a beiratáskor, a második fele pedig február hóban kitűzendő napon lefizetendő. A díjak visszafizetése semmi esetre sem történhetik meg. A vegytani gyakorlatokért (a szereket bele tudva) 20 frt, francia nyelvi (I. II. oszt.) tanításért 10 frt, a gyorsírásért 4 frt fizetendő előre félévi részletekben.

A tandíjmentességért való kérvények szeptember hó 10-ig az igazgatóságnál benyújtandók. A tandíj fizetése alól a nm. vall. és közokt. m. k. minist. 238II. sz. r. szerint felmenthetők oly szegény és jó előmenetelű tanulók, kik minden tantárgyból jeles vagy legalább jó tanjegyet képesek felmutatni.

Vidéki tanulók számára szállás előbb nem fogadható, míg a szülők vagy megbízottjaik a szállásadó nevét az igazgatóságnál be nem jelentik.

Figyelmeztetem a t. cz. szülőket és érdekelteket arra, hogy az 1887. XXII. t. cz. 4., 3. §§. értelmében mindazon tanulók, kik életük 12-ik éveig újra be nem oltattak, v. 5—12. éven belül sikeresen beoltva nem lettek, vagy valóságos himlőt ki nem állottak, vagy pedig az újraoltás alóli törvényszerű mentességgel nem bírnak, addig míg e hiánynak a törvény értelmében eleget nem tettek, csak ideiglenesen vétethetnek fel.

Hogy azoknak is a kik netalán a reáliskolai pálya végeztével a középiskolai törvény 26. § által adott jog folytán orvosi vagy jogi pályára menni szándékozzván, latin nyelvből vizsgálatot tenni kívánnak, elég tétessék, (a vallás- és közoktatási m. kir. ministerium meg-

engedte, hogy) a latin nyelv, e szakmára képesített tanár által mint rendkívüli tantárgy minden tandíj fizetése nélkül taníttassék. E tanfolyamon csak a IV. osztályt általában jó sikerrel végzett tanulók vehetnek részt. Az egy vagy két tárgyból elégséges tanjegyet nyert tanuló, csakis ministeri engedéllyel vehető fel a latin nyelvi tanfolyamba. Ebbeli folyamodványok augusztus hó 20-ig benyújtandók az igazgatóságnál. Amidőn ezen intézkedést a t. cz. szülőknök mihez tartás végett tudomására hozom, felhívom mindazokat a kiknek gyermekei a kellő tehetséggel és hajlammal bírnak és netalán az egyetemre való útjaikat egyengetni akarják, hogy e tanfolyamra a tanév kezdetével a beiratás alkalmával jelentkezzenek.

Az ifjuság érdemsorozata az 1888/89. tanév végén.

Rövidítések magyarázata: **tdm.** = tandíjmentes, **ösz.** = ösztöndíjas, **ism.** = ismétlő; **1** = jeles, **2** = jó, **3** = elég., **4** = elégtelen; magaviseletből; **1** = jó, **2** = szabályszerű, **3** = kevésbé szabályszerű, **4** = rossz, * = egy tantárgyból nyert elégtelen tanjegyet javíthatja.

A vastag betűkkel szedett nevek jelentik, hogy az illetők **jeles** tanulók.
** betegség miatt nem osztályoztatott.

I. A) osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz.	Természetrájz	Szépírás	Testgyakorlat	Ének	Zene
Algöver József	3	4	4	4	3	4	4	4	3	3	3	—
Bethlen Pál	2	3	3	3	3	3	2	2	3	3	2	—
Blum Jakab*	2	3	3	3	3	3	4	3	2	4	3	—
Csupor Florian	3	3	3	4	4	4	4	4	3	3	3	—
5 Darányi István mgt.	—	1	1	2	3	2	2	1	—	—	—	—
Farkas Géza	2	3	3	3	3	4	4	3	2	3	2	—
Fleischmann Samu*	2	2	2	3	3	4	3	2	3	3	4	—
Frank Kálmán	2	1	2	2	3	2	2	1	2	2	3	—
Goldberger Hugo	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	—
10 Habermann Gyula	2	3	4	4	4	4	4	4	2	3	3	—
Herczeg Géza	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3	3	—
Horváth Károly	3	2	3	4	3	3	4	3	3	2	1	—
Kálóczy Dezső	2	3	3	4	4	4	4	4	2	3	3	—
Kapiller Oszkár mgt.	—	2	3	1	3	2	3	2	—	—	—	—
15 Kaut Aladár	k	i	l	é	p	e	t	t	—	—	—	—
Kaut Tivadar	3	4	4	4	3	4	4	4	3	3	3	—
Kövér Dénes	2	2	3	3	3	1	1	3	2	3	2	—
Láng Gyula	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Lenk Kálmán	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	—
20 Löwenstein Lajos	2	3	4	3	4	4	4	4	3	4	2	—
Müller Oszkár	2	3	2	3	3	3	3	3	2	3	2	—

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz.	Természetrájk	Szépírás	Testgyakorlat	Ének	Zene
Neuberger Ernő	3	3	4	4	3	4	4	3	3	III	2	—
Oppenheim Gyula	2	3	3	3	2	1	1	1	2	2	2	—
Rosenheim Samu	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	—
25 Rozineck Norbert ism.	2	2	2	2	3	3	2	3	2	3	3	2
Schleiffer Frigyes	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2
Schmiedt József ism.	3	3	4	4	3	4	4	3	2	3	3	—
Schwarz Viktor ism.	2	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	—
Stagl Gusztáv	2	3	4	4	3	4	4	4	2	3	2	—
30 Steiner Károly	2	3	3	3	3	4	4	3	2	3	2	—
Stern Sándor	2	2	2	3	3	2	3	1	2	3	3	—
Trogmayer Sándor	k	i	l	é	p	e	t	t				
Weick Géza	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1	—
Weisz Béni	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3
35 Weisz Frigyes	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	—
Wrchovszky Rezső	2	4	4	3	3	3	3	4	1	3	2	—
Zepko Ferencz	2	2	3	3	3	4	4	3	2	2	2	—
Zügn Lajos	1	3	3	3	3	3	3	3	1	3	2	—

Összesen: 38.

I. B) osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz.	Természetrájk	Szépírás	Testgyakorlat	Ének	Zene
Ádám Nándor	1	1	2	2	1	2	3	1	1	2	2	—
Bardossy Lajos	1	1	1	2	1	1	2	1	1	3	2	—
Bischitz Bernát	2	3	4	4	3	4	4	4	3	3	3	—
Berenich István	2	3	4	4	4	4	4	4	3	2	2	—
5 Einbeck János	1	1	3	2	2	3	3	3	2	3	2	—
Fischer Emil ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	—
Frischmann Samu	2	2	3	3	4	3	4	4	2	3	2	—
Grössenbrunner József	1	3	3	3	3	3	2	3	2	3	2	2
Hartner Károly	1	2	2	3	1	2	1	3	1	3	2	2
10 Heumesser János	2	3	4	4	4	4	4	4	2	2	2	—
Iváncsics József	1	2	2	3	1	2	1	1	2	2	2	—

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz	Természetrajz	Szépírás	Testgyakorlat	Ének	Zene
Kasztl József*	1	3	3	2	2	3	4	3	1	3	2	—
Kibel Aladár, ism.	2	2	2	2	2	3	3	3	2	3	3	—
Küffner Arthur	1	3	3	3	3	4	4	4	2	3	3	—
15. Láng Rezső	1	1	1	2	1	2	2	2	2	3	3	—
Lipovis Kálmán	1	3	3	3	3	3	2	3	1	2	2	—
Magyar József	1	1	2	2	1	2	2	1	2	2	2	—
Marschall Gyula, ism.*	2	3	3	4	3	3	3	3	2	3	3	—
Marschall József	1	3	4	4	3	4	3	4	3	3	3	—
20 Németh József, ism.*	2	3	3	3	3	4	3	1	1	2	1	—
Obstmayer János	1	2	2	1	2	3	1	2	1	m	2	—
Resch Nándor	2	3	4	4	3	4	4	4	2	3	3	—
Riedinger Frigyes, ism. mgt.	—	3	3	3	3	3	3	3	—	—	—	—
Rosenzweig Móritz	1	2	2	2	3	3	3	2	2	3	2	—
25 Schandera Ferencz mgt.	—	3	2	2	3	3	3	3	—	—	—	—
Schlesinger Mátyás	k	i	l	é	p	e	t	t	—	—	—	—
Schubert János*	2	2	3	3	3	4	3	3	2	2	3	—
Skriba József**	1	1	**	**	3	2	2	2	3	3	3	—
Steiner Ignác	k	i	l	é	p	e	t	t	—	—	—	—
30 Stern Hugó	k	i	l	é	p	e	t	t	—	—	—	—
Takáts Gyula	1	2	2	1	2	3	2	2	1	3	2	—
Ullreich Lajos	1	2	3	3	3	3	2	3	2	3	2	—
Wapp Sándor	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	3	—
Weisz Bernát*	1	2	3	3	3	3	4	3	2	3	3	—
35 Wohlrab Alajos	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3	—
Wurmfeld Samu	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	—
Zöhls Ernő	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	—

Összesen : 37.

II. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Vallásán	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Mértan és mért. rajz	Természetrajz	Szépírás	Testgyakorlat	Ének	Zene
Antheried Ernő	2	2	2	2	3	2	1	3	2	3	2	—
Beer Adolf	1	1	2	2	2	3	2	2	3	m	2	—
Bergmann Vilmos	1	1	2	2	2	3	1	2	1	3	2	—
Bischitz Arnold	2	3	3	3	4	3	3	4	3	3	3	—

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselelt	Vallásán	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségén	Mértan és mért. rajz	Természetr. rajz	Szépírás	Testgyakorlat	Ének	Zene
5 Flieg Ferencz	1	2	2	2	2	2	2	2	1	3	3	—
Gebhardt Jenő	1	2	3	3	2	4	3	2	3	3	3	—
Goldschmied Arnold, ism.	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	—
Granitz Lipót, ism.	2	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2	—
Heim Áron	1	1	3	3	3	3	3	3	2	m	3	—
10 Herczeg Antal	2	2	2	2	2	3	2	2	1	m	3	—
Horváth Pál*	2	3	3	3	3	4	3	3	3	1	1	1
Iby Pál	2	3	3	3	3	4	4	3	2	2	2	—
Isztl Nándor*	2	2	3	4	3	3	3	3	1	3	3	—
Ivancic Frigyes, öszt.	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	—
15 Kersner Ferencz	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kiss Imre	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	—
Kohlmann Frigyes	2	2	4	4	3	4	4	4	3	4	3	—
Krausz Mihály , tdm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	—
Krausz Sándor	2	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	—
20 Kugler Antal	2	3	2	2	3	3	3	2	3	2	3	—
Láng Gusztáv	1	1	3	3	3	4	3	3	1	3	2	1
Lehner Rezső	2	2	3	4	3	4	4	4	3	1	3	—
Lenck Pál	1	1	2	1	1	2	2	1	2	2	2	—
Lövy Nándor	2	3	3	2	3	3	3	3	3	2	3	—
25 Nika Vilmos	1	3	3	2	3	3	2	2	1	2	2	—
Pachhofer Lajos	2	2	3	2	2	3	3	2	2	2	3	—
Pinkász Oszkár	2	3	4	4	3	4	4	3	3	4	4	—
Reichel Mihály*	2	3	3	3	3	4	3	3	2	2	2	—
Ritter Nándor	1	2	3	3	3	2	1	2	1	1	2	—
30 Rosenstingl Sándor*	1	2	3	4	3	3	3	2	2	2	3	—
Rosenzweig Géza*	2	2	3	3	3	4	3	3	3	3	2	—
Stocker György	1	1	2	2	2	2	2	2	2	3	2	—
Svaczina István , tdm.	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	2	—
Schw. Kapiller Ferencz	2	2	3	2	2	3	2	2	2	3	2	—
35 Taubner Armin	2	1	3	4	3	4	4	4	2	3	4	—
Uhl Sándor	1	1	2	2	2	2	2	1	2	2	2	—
*Ulreich Ferencz	2	1	3	2	3	3	3	2	3	2	3	—
Wappel Rezső*	2	2	3	3	3	4	3	3	3	2	3	—
Weinstingl Samu	k	i	l	é	p	e	t	t				
40 *Winkler Lajos	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	—
Zappert Adolf	2	2	4	3	3	4	4	4	2	3	4	—
Schumi Rezső mgt.	—	2	3	3	3	2	2	2	—	—	—	—
Propper Ödön mgt.	—	2	3	3	3	2	2	2	—	—	—	—

Összesen : 43.

III. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Franzia nyelv	Történelem	Memorizált	Mértan és mért. rajz	Természettan	Szabakézi rajz	Testgyakorlat	Ének	Zene
Autheried Imre	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	—
Bakó Samu*	1	3	3	3	3	3	4	2	3	2	3	1	2
Bergmann József	2	3	2	3	3	3	3	2	2	2	m	2	—
Blum József	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	—
5 Dániel Emil*	1	3	3	3	2	3	4	3	3	m	2	2	—
Derzsi László mgt.													
+Fáber János	1	3	2	3	3	2	3	2	3	2	2	3	—
+Fáber Sándor	1	3	3	3	3	2	3	2	2	2	2	3	—
Gallus Géza	k	i	l	é	p	e	t	t					
10 Gállos Kristóf*	1	1	3	3	3	3	4	3	3	2	3	3	—
Geiger Gyula	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	—
Gisella Gusztáv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2	1
Guary Frigyes	1	1	2	3	3	2	3	3	2	2	4	3	—
Löffler Rezső	3	4	4	4	4	3	4	3	3	2	2	2	—
15 Lövy Károly*	1	3	2	3	3	2	4	3	3	3	3	3	—
Nussbaumer Lipót*	1	3	3	3	3	3	4	3	3	2	4	3	—
+Pacher Lajos	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	4	3	—
+Páli Dezső	1	3	3	3	3	3	3	2	3	1	2	2	3
+Páli Gyula	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	2	2
20 Rauhofer Mátyás	1	1	1	2	2	2	3	3	2	2	3	2	—
Rozinek Adolf	3	1	3	2	4	3	4	3	3	3	3	3	—
Schranz Imre*	1	2	3	4	3	3	3	3	3	2	4	2	—
+Schricker Frigyes	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	—
Schügerl Sándor	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	—
25 Skorpil Hugó mgt.*	—	2	2	2	3	2	2	4	2	3	—	—	—
Stagl Ferencz	2	3	4	4	3	3	4	3	4	2	2	2	—
Steiner György	1	2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	—
Wannerer Ferencz*	2	2	3	3	3	3	4	3	3	3	4	2	—
Wenczel József	2	2	2	3	3	3	3	1	3	1	2	2	—
30 Zámolyi József	1	1	3	4	3	3	4	3	3	3	3	3	—
Zöhls Arthur	1	2	2	2	3	3	3	2	2	3	2	3	—
Zundel Károly	1	1	2	2	2	2	3	3	2	2	3	3	—

Összesen: 32.

IV. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Földrajz	Memorizáltan	Mértan és mért. rajz	Vegytan	Szabadkézirajz	Testgyakorlat	Ének	Zene
Bakó János*	1	1	3	4	3	3	3	2	3	1	2	3	—
Bischitz Adolf*	1	2	3	4	3	3	3	3	3	2	4	3	—
Czifrák Kálmán	2	1	2	4	3	2	3	3	4	2	2	2	—
Eybeck Ignác	1	2	4	3	3	3	3	3	4	2	3	3	—
5 Eitner Gusztáv	k	i	l	é	p	e	t	t					
Fóth Kálmán, tdm.	1	1	1	3	2	2	2	2	3	1	2	2	—
Gráf Adolf	1	3	4	4	4	4	3	3	4	3	3	3	—
Hacker Gyula	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	—
Horváth Antal	2	2	3	4	4	3	3	2	4	1	3	2	—
10 Huszár Kálmán, tdm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—
Jobb József	1	2	3	2	2	3	3	3	3	2	3	3	—
Kuchárszky Rezső	1	3	3	3	3	3	3	2	3	2	2	3	—
Lőrinczy Ferencz	2	3	4	3	4	3	3	3	4	1	m	2	2
Luxander Géza	1	1	2	3	3	3	3	2	3	1	2	2	—
15 Marton Géza	1	1	3	3	3	2	2	3	3	2	2	2	—
Meller Miksa	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4	—
Rupprecht Iván	2	1	1	2	1	1	2	1	2	2	3	3	—
Schlesinger Lajos*	2	3	3	3	3	3	3	3	4	2	2	2	—
Schreiner Antal	2	1	2	2	3	3	2	2	2	1	2	2	2
20 Szabó Károly, öszt. tdm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	—
*Szabó Tibor	2	2	4	4	4	4	2	3	3	2	1	3	—
Takács Gusztáv	1	1	2	2	3	2	2	2	2	1	1	2	—
Voit Ferencz	1	2	3	4	4	3	3	3	4	2	3	2	—
+ Wagner Zsigmond, öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2	—
25 Benedek József mgt.	—	1	1	3	2	1	1	1	2	2	—	—	—

Összesen : 25.

V. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Latin nyelv	Történelem	Memorizáció	Mértan és mért. rajz	Természetről	Vegytan	Szabadkézirajz	Testgyakorlat	Ének
+ Balogh János	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1
+ Dobrovits Mihály	1	2	3	3	3	—	2	3	2	2	3	2	3	2
+ Hasenauer Emil	2	2	3	3	3	—	2	2	3	3	3	2	3	m
+ Hoffmann Frigyes	1	2	3	3	3	—	2	3	2	2	2	1	2	2
5 • Jobb Antal	1	3	4	3	2	—	3	4	4	4	4	2	2	2
+ Károlyi Antal	1	3	4	3	3	—	4	3	4	3	4	1	1	2
• Kirschbaum Manó	2	2	2	2	2	—	2	3	3	3	4	2	1	3
+ Láng Frigyes	1	2	3	3	3	—	2	3	3	3	4	2	3	3
+ Lenk Adolf	1	2	2	2	3	3	2	2	3	3	2	2	3	2
10 • Meller Károly	k	i	l	é	p	e	t	t						
+ Puteami István b.	2	3	2	3	2	—	2	3	4	3	3	3	3	2
• Reiner Zsigmond	1	2	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	3	3
• Stern Mór	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	2
+ Szakács Gusztáv	1	1	2	3	3	—	2	3	2	2	2	2	2	3
15 • Vucskits János	2	3	3	3	3	—	2	4	4	3	3	3	3	2
• Weiser Izidor	1	1	1	2	1	1	1	3	3	1	1	2	2	2
• Stern Armin mgt.	—	—	3	2	3	—	3	2	2	2	2	2	—	—

Összesen: 17.

VI. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Latin nyelv	Történelem	Memorizáció	Mértan és mért. rajz	Természetről	Vegytan	Szabadkézirajz	Testgyakorlat	Ének
• Frankl József	1	2	2	1	3	—	1	3	3	2	2	2	2	2
• Krausz Béla	1	1	2	2	3	—	2	3	3	2	3	1	3	2
• Reisinger Pál	1	1	3	3	3	—	2	3	3	3	3	2	3	2
• Simonis Mihály	1	2	3	2	3	—	3	3	3	2	3	2	m	2
5 • Stern József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
• Stessel Rezső	1	1	3	2	3	—	1	3	3	3	3	1	3	2

Összesen: 6.

VII. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Mennyiségtan	Mértan és mert. rajz.	Természetrajz	Természettan	Szabadkézirajz	Testgyakorlat	Ének	Zene
• Bichler Gyula	1	1	2	2	2	2	3	2	3	3	2	1	1	1
• Deutsch Miksa	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
• Füge Imre	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	1	3	1	—
• Károlyi Sándor	1	2	2	1	1	2	2	2	2	2	1	m	2	—
5 • Nussbaum József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	—

Összesen: 5

VIII. osztály.

A tanuló neve tandíjmentes, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Mennyiségtan	Mértan	Természettan	Bölcsélet	Szabadkézirajz	Torna	Ének
• Bayer Róbert	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	2
+ Bruckner Lajos, tdm.	1	1	2	1	2	1	2	2	2	1	1	1	2
+ Frank Lajos	1	1	2	1	3	1	2	2	2	2	1	1	2
• Fürst Jakab	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	3
5 • Klobusiczky Tibor	1	3	3	4	3	3	3	4	3	3	2	2	3
+ Pötschacher Adolf	1	1	3	1	2	2	1	2	2	1	1	1	2
• Schlesinger (Miksa) Mózes Aaron	1	1	2	3	3	2	2	2	2	1	1	2	2
+ Straner Camilló	1	1	2	1	2	2	2	1	2	1	1	2	2
- Wallenstein Gyula	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	1	1	3
10 • Weisz Lipót	1	2	3	2	3	3	3	2	3	2	1	1	2

Összesen: 10.

VI. Statistikai táblázatok.

I. A tanulók általános áttekintése.

O s z t á l y	II. A t a n u l ó k s z á m a													III. Tandijra nézve						IV. Fizetésre nézve						V.	
	A tanév elején							A tanév végén						A tanév elején			A tanév végén			felvételi díj	tandíj az I. félévben	tandíj a II. félévben	könyvtári díj	ének díj	értésítői díj		Ösztöndíjas volt
	Beira- tott		összesen nyilvános és magán tanuló	több mint az 1887-88. tanévben	kevesebb mint az 1887-88. tanévben	az előbbi tanévben is Sopronban járt	másutt járt	nyilvános	magán	összesen nyilvános s magán tanuló	több mint az 1887-88. tanévben	kevesebb mint az 1887-88. tanévben	kilépett	egész tandíj fizető	fél tandíj fizető	tandíjmentes	egész tandíj fizető	fél tandíj fizető	tandíjmentes								
	nyilvános	magán																									
I. A)	36	2	38	4	—	8	68	34	2	36	14	—	—	38	—	—	36	—	—	76	342	324	38	36	19	—	
I. B)	35	2	37					—	—	—				—	32	2	34	—	—	—	37	—	—	34	—	—	74
II.	41	2	43	—	4	37	5	40	1	41	4	—	10	40	—	3	41	—	2	86	351	365	43	42	21.5	—	
III.	30	2	32	—	6	30	2	29	1	30	—	7	1	30	—	2	28	—	2	64	252	252	32	30	16	2	
IV.	24	1	25	—	3	22	3	22	1	23	—	3	1	22	—	3	22	—	3	50	198	198	25	24	12.5	1	
V.	16	1	17	5	—	15	2	15	1	16	4	—	—	13	—	4	15	—	2	34	117	135	17	16	8.5	1	
VI.	6	—	6	—	2	6	—	6	—	6	—	2	—	5	—	1	5	—	1	12	45	45	6	6	3	1	
VII.	5	—	5	—	5	5	—	5	—	5	—	5	—	5	—	—	5	—	—	10	45	45	5	5	2.5	—	
VIII.	10	—	10	—	1	10	—	10	—	10	—	1	—	9	—	1	9	—	1	20	81	81	10	10	5	2	
Összesen	203	10	213	9	21	133	80	193	8	201	22	18	12	199	—	14	195	—	11	426	1764	1751	213	203	105.5	8	

A) 2. Általános áttekintés.

O s z t á l y o k	VI. Vallásra nézve				VII. Anyanyelvre nézve				VIII. Nyelvismertetre nézve					IX. É l e t k o r r a n é z v e										X. Betegségi esetek								
	A tanév végén				A tanév végén				csak magyarul	német-magyar	csak németül	magyarul általában	magyar-német-román	9—10 éves	11	12	13	14	15	16	17	18	19	idősebb	könnyű jellegű	súlyos	járványos					
	róm. kath.	ág. evang.	ev. reform.	zsidó	magyar	német	horvát	román																								
I. A.	13	11	—	12	12	24	—	—	7	—	—	36	—	év végén	7	10	11	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	—
I. B.	19	8	—	7	13	18	3	—	5	—	—	34	—	" "	1	11	13	4	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	27	1	—	
II.	20	9	—	12	15	25	1	—	3	—	—	41	—	" "	—	1	15	12	10	1	2	—	—	—	—	—	—	—	88	5	—	
III.	17	7	2	4	16	14	—	—	7	—	—	30	—	" "	—	—	—	10	11	6	2	—	1	—	—	—	—	—	38	—	—	
IV.	12	6	1	4	12	18	1	—	6	—	—	23	—	" "	—	—	—	4	6	9	1	2	1	—	—	—	—	—	40	1	—	
V.	4	7	—	5	10	5	—	—	—	—	—	16	—	" "	—	—	—	1	2	9	4	—	—	—	—	—	—	—	18	2	—	
VI.	3	—	—	3	3	3	—	—	—	—	—	6	—	" "	—	—	—	—	1	2	—	3	—	—	—	—	—	—	8	—	—	
VII.	2	—	—	3	2	3	—	—	—	—	—	5	—	" "	—	—	—	—	—	—	1	2	1	1	—	—	—	—	12	—	—	
VIII.	3	4	—	3	6	4	—	—	—	—	—	10	—	" "	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	4	—	—	—	14	—	—	
Összesen	93	52	3	53	89	107	5	—	28	—	—	201	—	év végén	8	22	39	38	35	28	10	8	5	4	4	—	—	—	285	9	—	

A) 3. Általános áttekintés.

O s z t á l y o k	XI. E r k ö l c s i á l l a p o t							XII. L e c z k e - ó r a m u l a s z t á s			XIII. A s z ű l ö k p o l g á r i á l l á s a					
	jó magaviseletű	szabályszerű	kevésbé szabályszerű	rossz	igazgatói megrovással sújtott	tanári megrovással sújtott	tanács folytán eltávolított	igazolt órák	nem igazolt órák	hány tanuló nem mulasztott	önálló őstermelő	önálló iparos, kereskedő stb.	állami s községi tisztviselő	magán tisztviselő	más értelmiségi	személyes szolgálatot tevő
I. A)	1	25	8	—	—	—	—	399	41	2	5	18	3	3	3	4
I. B)	22	10	—	—	—	—	—	585	—	3	7	14	4	5	1	3
II.	18	22	—	—	—	1	—	896	6	2	2	23	2	4	5	5
III.	18	9	2	—	—	—	—	435	2	5	2	16	5	4	2	1
IV.	15	7	—	—	—	—	1	332	1	6	1	11	4	1	3	3
V.	11	4	—	—	—	—	—	293	—	6	1	6	2	4	3	—
VI.	6	—	—	—	—	—	—	92	—	1	—	4	2	—	—	—
VII.	5	—	—	—	—	—	—	72	—	1	1	3	—	1	—	—
VIII.	8	2	—	—	—	—	—	207	7	—	2	4	1	2	1	—
Össesen	104	79	10	—	—	1	1	3311	57	26	21	99	23	24	18	16

J e g y z e t : A II. oszt. magántanuló erkölcsi osztályzatot nem kapott.

A tanulmányozás és magaviselet ered-

Osztályok	I. A)					I. B)					II.					III.					IV.								
	A tanulók száma					36					34					41					30					23			
Tantárgyak	jeles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jeles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jeles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jeles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jeles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve				
	Vallásstan	3	13	17	3	—	8	11	15	—	—	13	18	10	—	—	8	9	12	1	—	13	5	5	—	—			
Magyar nyelv	1	6	21	8	—	4*	9	15	5	—	2	14	22	3	—	3	10	15	2	—	6	5	8	4	—				
Német nyelv	1	6	20	9	—	4*	9	14	6	—	2	19	14	6	—	2	6	18	4	—	3	5	9	6	—				
Franczia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	23	2	—	4	4	11	4	—				
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	7	21	—	—	—	—	—	—	—				
Földrajz	—	2	30	4	—	8	5	18	3	—	3	13	24	1	—	—	—	—	—	—	5	5	11	2	—				
Természetrajz	5	4	19	8	—	7	5	15	7	—	4	20	12	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	7	20	1	—	—	—	—	—	—				
Vegytan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	9	6	—				
Mennyiségtan	2	5	16	13	—	3	6	17	8	—	2	11	16	12	—	2	1	17	10	—	4	7	12	—	—				
Rajzoló mértan	2	6	13	15	—	5	8	13	8	—	5	14	16	6	—	3	8	18	1	—	5	7	11	—	—				
Bölcészeti előtan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Szépíráás	—	6	26	2	—	8	17	7	—	—	8	19	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Testgyakorlás	—	6	25	2	1	—	12	19	—	1	3	15	17	2	3	—	11	11	5	3	4	8	7	2	1				
Latin nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Szabadkézi rajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	18	9	—	1	9	13	—	—	—				
Ének	2	18	13	1	—	1	16	15	—	—	1	19	17	3	—	2	14	13	—	—	1	12	9	1	—				
Zene	1	2	1	—	—	—	2	—	—	—	2	1	—	—	—	1	3	—	—	—	—	2	—	—	—				
Minden tárgyból	—	1	19	—	—	2	3	16*	—	—	1	9	16	—	—	—	2	16	—	—	3	3	8	—	—				
Egyből elégtelen	—	—	—	2	—	—	—	—	5	—	—	—	—	7	—	—	—	—	8	—	—	—	—	3	—				
Kettőből „	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—				
Többből	—	—	—	11	—	—	—	—	7	—	—	—	—	6	—	—	—	—	2	—	—	—	—	4	—				
Magaviselet	jó	sz.	ksz.	r.	—	jó	sz.	ksz.	r.	—	jó	sz.	ksz.	r.	—	jó	sz.	ksz.	r.	—	jó	sz.	ksz.	r.	—				
Szám	1	25	8	—	—	22	10	—	—	—	18	22	—	—	—	18	9	2	—	—	15	7	—	—	—				

*) Jegyzet: Egy tanuló a magyar és német nyelvből pótvizsgálatot tesz.

ményének kimutatása osztályonként.

V.					VI.					VII.					VIII.					Összesen				
16					6					5.					10					201				
jéles	jó	elégseges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégseges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégseges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégseges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégseges	elégtelen	felmentve
5	7	4	—	—	4	2	—	—	—	3	2	—	—	—	5	2	3	—	—	62	69	66	4	—
3	5	6	2	—	1	2	3	—	—	2	3	—	—	—	5	5	5	—	—	22	59	95	24	—
2	5	9	—	—	2	3	1	—	—	2	3	—	—	—	4	1	4	1	—	22	57	89	32	—
3	4	9	—	—	1	—	5	—	—	3	2	—	—	—	3	7	—	—	—	13	16	55	6	—
3	10	2	1	—	3	2	1	—	—	2	3	—	—	—	2	3	5	—	—	12	25	29	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	25	83	10	—
2	6	7	1	—	1	3	2	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	21	40	56	21	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	—	—	—	5	5	—	—	4	13	27	1	—
3	5	4	4	—	1	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	11	17	10	—
2	3	9	2	—	1	—	5	—	—	2	2	1	—	—	1	4	5	—	—	19	39	98	45	—
2	4	6	4	—	1	—	5	—	—	2	3	—	—	—	1	5	3	1	—	26	55	85	35	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	2	—	—	4	4	2	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	42	46	2	—
2	5	8	—	—	—	2	3	—	1	1	2	1	—	1	7	3	—	—	—	17	64	91	11	10
3	1	1	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1	1	—	—
4	10	2	—	—	3	3	—	—	—	4	1	—	—	—	8	1	1	—	—	30	46	13	—	1
1	9	4	—	1	—	6	—	—	—	3	2	—	—	—	—	7	3	—	—	11	103	74	5	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	10	1	—	—
1	1	8	—	—	1	—	5	—	—	1	2	2	—	—	—	2	7	—	—	9	22	91	—	—
—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—
—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—
jó	sz.	ksz.	r.	—	jó	sz.	ksz.	r.	—	jó	sz.	ksz.	r.	—	jó	sz.	ksz.	r.	—	jó	sz.	ksz.	r.	—
11	4	—	—	—	6	—	—	—	—	5	—	—	—	—	8	2	—	—	—	104	79	10	—	—

5. Kimutatás az érettségi vizsgálatokról.

Az érettségi írásbeli vizsgálat május hó 15., 16., 17. és 18-án, a szóbeli június hó 26-án volt.

Írásbeli vizsgálatokra a következő tételek tűzettek ki:

1. A magyar nyelvből: a) „A magyar nemzeti műveltség szünetelésének okai e század első negyedében és gyors felvirágzásának tényezői a század második negyedében.” (Politikai, nyelvi- és társadalmi viszonyaink ismertetése). b) „A tűz az ember szolgálatában.” (Népszerű előadás). c) „II. Rákóczy Ferencz felkelésének okai és lefolyása.” Az a) tételt kidolgozta 7, a b) tételt 3 tanuló. Eredmény: jeles 3, jó 2, elégséges 5.

2. A német nyelvből: a) „A világosság hatásáról.” (Fordítás). b) „Die Zunge, das woltätigste und verderblichste Glied, des Menschen.” Az a) tételt kidolgozta 3, a b) tételt 7 tanuló. Eredmény: jeles 4, jó 2, elégséges 4.

3. A francia nyelvből: „A becses növény” (fordítás francia). Eredmény: jeles —, jó 2, elégséges 6, elégtelen 2.

4. A mennyiségtanból: a) Valamely geometriai haladvány hetedik tagja egyenlő a hányadossal; második és negyedik tagjának összege $= \frac{58}{31}$; kerestetik a haladvány első tagja és hányadosa. b) Keresünk az $y^2 = 24x + x^2$ görbe $M_1(-25, +5)$ és $M_2(+8, +16)$ pontjaihoz tartozó érintők és a két adott ponton keresztülmenő egyenes által bezárt háromszög területét. Eredmény: jeles —, jó 2, elégséges 8.

A vizsgálatok eredményének áttekintése.

Jelentkeztek	A jelentkezők közül		Írásbeli tett sikerrel	Szóbeli tett sikerrel	Eredmény tekintetében			Javító vizsgálatra utasított	A sikerrel végzettek választott pályája					
	összesen	helyb. végzett			másutt végz.	jeles	jó		elégséges	technikai	bölcsészeti	gazdasági	hivatalnoki	erdészeti
10	6	4	8	7	—	3	4	3	2	—	2	1	1	1

Vizsgálatra jelentkezők:

Bayer Róbert, Bruckner Lajos, Frank Lajos, Fürst Jakab, Pöttschacher Adolf, Schlesinger Aron Mózes, Schmidt Károly, Straner Camillo, Wallenstein Gyula, Weisz Lipót.

6. Az összes tanulók származási helyeinek áttekintése.

L a k h e l y	O s z t á l y o k								Összesen
	I. A—B	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Soprony városa	30	19	10	8	7	3	—	4	81
„ megye	17	8	8	8	3	—	3	2	49
Abaúj „	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Bars „	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Bihar „	—	—	1	—	—	—	—	1	2
Budapest	3	5	—	—	—	—	—	—	8
Fehér „	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Győr „	1	—	—	1	—	—	—	—	2
Hunyad „	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Kolozs „	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Komárom „	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Maros-Torda megye	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Mosony megye	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Nyitra „	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Somogy „	—	2	1	—	1	—	—	—	4
Szeben „	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Tolna „	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Vas „	11	4	2	5	1	1	—	2	26
Varasd „	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Veszprém „	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Zágráb „	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Zala „	2	1	2	1	2	1	1	—	10
Zemplén „	—	—	1	1	—	—	—	—	2
Lajthán túl	4	2	—	—	—	—	—	—	6
Németország	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Románia	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Összesen :	75	43	32	25	17	6	5	10	213

A

sopronyi alsó-foku kereskedelmi testületi iskola

1888/89. évi

ÉRTESÍTŐJE.

A tanulók névsora s foglalkozása. — Namen und Beschäftigung der Schüler

I. osztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Üzletczég — Geschäftsfirma		Magaviselet	Maganyelv	Német nyelv	Számtan	Könyvvitel- tan	Észrevételek	
1	Berkovics Lajos	Hauer testvérek	tűszer	kereskedő	1	4	4	4	4	ismétel
2	Brauner György ism.	Schügerl Ferencz	"	"	2	4	4	4	3	ismétel
3	Bedi Ferencz	Preisl Antal,	könyv	"	1	3	3	3	3	halad
4	Domsitz Nándor ism.	J. G. Ziegler	fűszer	"	1	3	3	4	3	javít
5	Gaal Gyula	Müller Ferencz	"	"	1	3	3	3	3	halad
6	Gallus Béla	Purth J. A.	rőfősáru	"	1	3	2	1	2	halad
7	Graf Ottó	Lenck Samu	fűszer	"	1	2	2	2	2	halad
8	Károlyi Emil	Stoye György	lakatos	"	1	2	1	2	2	halad
9	Kohlmann Benő	Deutsch Miklós	rövidáru	"	1	4	3	3	3	javít
10	Kremser Gyula	Eder Béla	norinbergi	"	2	3	4	3	4	ismétel
11	Kriesch Ferencz	Schneider Lipót	fűszer	"	2	4	4	4	4	ismétel
12	Láng Mihály	Tiefbrunner Tófer	rövidáru	"	2	4	3	3	3	javít
13	Mansberger Gottfried	Prinz József	könyvkötő	"	1	4	4	4	4	javít
14	Mattes József	Jekel Konrád	rövidáru	"	2	4	4	4	4	javít
15	Oberlohr Károly	Németh Miklós	fűszer	"	1	3	3	3	3	halad
16	Pápa Pál	Brandl Antal	"	"	2	4	3	3	3	javít
17	Paar Henrik	Huller János	"	"	2	4	3	4	3	ismétel
18	Spiegl Ferencz	Brandl Antal	"	"	ki	ma	ra	dt		
19	Vitnyédi József	Schaffer J.	"	"	1	2	3	2	2	halad
20	Vild József	Hauer testvérek	"	"	2	4	4	3	3	ismétel
21	Wagner Adolf	Wagner Zsigmond	edényáru	"	1	2	1	2	2	halad
22	Zügn Mihály	Lenck S.	fűszer	"	1	2	2	2	2	halad
23	Dobrovics Gusztáv	Brandl Antal	"	"	Ké	sőn	lé	pett	be	
24	Kugler Mátyás	Schügerl Ferencz	"	"	Ké	sőn	lé	pett	be	

II. osztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Üzletczég — Geschäftsfirma	Magaviselet	Magyarnyelv	Német nyelv	Fogalmazás	Számítan	Árúisme	Könyvvitel-tan	Észrevételek
1	Fliegenschnee Károly	Schleiffer & Lang	2	3	3	4	3	—	3	
2	Frank Ágost	Lenck Samu	1	3	2	3	2	3	2	halad
3	Fröhlich Henrik	Németh Kálmán	b	e	t	e	3	—	3	
4	Graf Aladár	Gallauner Antal	1	3	3	3	2	4	3	javít
5	Grimm Jenő	Balassa Károly	2	3	3	4	4	—	4	ismétel
6	Hasenöhrl Ferencz	Schügerl Sándor	fel	sza	ba	du	lt	—	—	
7	Hauer György	Rätz Ágost	1	3	3	3	3	1	2	halad
8	Hell Rezső	Zettl & Szöllösi	1	2	2	3	3	1	2	halad
9	Iby Adolf	Schmiedt Mátyás	2	3	3	3	3	—	3	
10	Jäger Arthur	Schleiffer & Lang	2	2	2	4	2	3	2	javít
11	Kiss Dezső	Thiering Nándor	1	2	3	3	3	—	3	
12	Liszt Károly	Lehner Lőrincz	2	3	4	4	3	3	3	ismétel
13	Nagy Rezső	Mód Gyula	1	2	3	3	3	3	3	halad
14	Neupor Kálmán	" "	1	3	3	3	3	—	3	
15	Oner József	Gallauner Antal	1	4	3	4	3	4	3	ismétel
16	Peleszny Ágost	Huller János	k	i	l	é	p	e	tt	
17	Wapp Samu	Janny Ferencz	1	3	3	4	2	4	2	ismétel

III. osztály.

Folyó szám	A tanuló neve	Üzletczég — Geschäftsfirma			Magaviselet	Magyar levelezés	Német levelezés	Számítan	Arusme	Könyvv. tan	Váltóisme	Nemzetgazdaságtan	Észrevételek
1	Császár István	Hauer testvérek	fűszer	kereskedő	1	4	4	3	—	3	3	4	ismétel
2	Finck Sándor	Müller P.	"	"	1	3	3	2	1	2	2	2	
3	Fleischhacker Vilmos	Purt Sándor	vászon	"	k	i	1	6	p	e	t	t	
4	Heinrich Román	Graf Viktor	"	"	1	3	3	2	3	2	2	2	
5	Holzmann Frigyes	Pachhofer Lajos	norinb.	"	2	3	3	3	3	3	3	3	
6	Kirchlechner Imre	J. B. Russ	fűszer	"	1	2	3	2	3	2	2	3	
7	Mayer Ferencz	Németh Kálmán	"	"	1	3	3	—	—	3	3	4	
8	Müller Ferencz	Müller Ferencz	"	"	1	3	3	2	1	2	2	2	
9	Pachofer Nándor	Németh Miklós	"	"	1	3	3	2	1	2	2	3	
10	Seidl Samu	Jany Ferencz	rövidáru	"	1	3	2	2	1	2	2	3	
11	Seiler Henrik	Hauer testvérek	fűszer	"	1	4	3	4	—	3	3	3	ismétel
12	Stotz Imre	Weisz József	"	"	2	3	3	2	1	2	2	3	
13	Tschürtz Ferencz	Gallauner Antal	divatáru	"	1	3	2	2	2	2	2	3	
14	Várkány Zsigmond	Deutsch Miksa	rövidáru	"	m	e	g	h	a	l	t		

*) Betegség miatt nem osztályoztatott.

Vizsgálatok sorrendje.

A vizsgálatok, melyekre az iskola barátai ezennel tisztelettel meghivatnak, a következő sorban fognak megtartatni:

1889. évi június hó 23-án 1) a III. osztályban d. e. 10 órakor; 2) az I. osztályban d. u. 3 órakor; 3) június 25-én d. u. 4 órakor a II. osztályban.

Prüfungs-Ordnung.

Die Prüfungen, zu welchen die Gönner und Freunde der Schule hiermit höflichst geladen werden, finden wie folgt statt:

Am 23. Juni 1889. 1) III. Classe Vormittag 10 Uhr; 2) I. Classe Nachm. 3 Uhr; 3) am 25. Juni Nachm. 4 Uhr II. Classe.

Jelentkezések az 1888/89. tanévre.

A felvételt óhajtok Janny Ferencz kereskedelmi testületi másodelnök által történt felvétel után, szeptember hó 11., 12. és 13-án az igazgatóságnál (főreáliskolai igazgatói iroda) jelentkezzenek. Ugyan e napokon tartatnak meg a javító és felvételi vizsgálatok is.

Soprony, 1888. június hó 20-án.

Salamin Leó,
igazgató.

Anmeldung für das Schuljahr 1888/89.

Jeder Schüler hat sich nach geschehener Aufnahme durch Herrn Franz Janny zur Einschreibung bei Endesgefertigtem (Directions-Kanzlei der köngl. Oberrealschule), am 11., 12. und 13. September zu melden. An denselben Tage finden die Correktions- und Aufnahmsprüfungen statt.

Oedenburg, am 20. Juni 1889.

Leo Salamin,
Director.

